

チベット訳『仏頂尊勝陀羅尼經』校合テキストおよび和訳（3）

佐々木大樹

1 はじめに

仏頂尊勝陀羅尼とは、仏の頂上肉髻の徳を讃える聖言であり、7世紀頃より中央～東アジアにおいて広く伝播し、チベット大蔵経には5種の『仏頂尊勝陀羅尼經』が収録されている。

《チベット大蔵経中の5種の『仏頂尊勝陀羅尼經』》

① ཇི་བཞིན་ཀཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་རྩམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་

Chos kyi sde · Ba ri

一切如来の仏頂尊勝と名づける陀羅尼ならびに儀軌

② ཇི་བཞིན་ཀཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་རྩམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་

一切如来の仏頂尊勝と名づける陀羅尼ならびに儀軌

③ ཇི་བཞིན་ཀཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་རྩམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་

一切如来の仏頂尊勝と名づける陀羅尼ならびに儀軌

④ འཕགས་པ་དན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་གཙུག་རྒྱུ་རྩམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་

Jinamitra · Surendrabodhi · Ye śes sde

聖一切惡趣を淨化する仏頂尊勝と名づける陀羅尼

⑤ ཇི་བཞིན་ཀཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་རྩམ་པར་རྒྱལ་བའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་

Nəḥ mkhan po · Ņi ma rgyal mtshan

一切如来の仏頂尊勝母と名づける陀羅尼ならびに儀軌

『仏頂尊勝陀羅尼經』には、大別して7世紀頃までに成立したと考えられる《仏→善住天子》タイプ（チベット訳④）と、10世紀頃までに成立したと考えられる《無量寿→觀自在》タイプ（チベット訳②等）の2種がある。

拙論2019・2020において、チベット訳④の校合テキスト・和訳を作成したので、今号より後者に属するチベット訳②について手掛けたいと思う。チベット訳②は、チベットやネパール等における仏頂尊勝陀

羅尼の流行、長寿尊としての仏頂尊勝母 (Uṣṇīṣavijayā) の信仰と深く関わる經典である。このチベット訳②をもとに抄出や再編がなされ、チベット訳①③⑤という派生テキストが成立したものと考えられる¹。

チベット訳②全体に対

応する漢訳としては、北

宋代に活躍した法天

(Dharmadeva : ? ~ 1001)

によって訳された『仏説

一切如来烏瑟膩沙最勝総

持經』(大正蔵 978 番)

がある。

	①	②	③	④	⑤
D	594	595	596	597	598
P	199	197	201	198	200
N	511	509	513	510	512
C	204	202	206	203	205
H	538	536	540	537	539
U	595	596	597	598	599
S	550	548	552	549	551
L	442	440	----	441	443
Ph	----	630	----	631	632
T	545	543	547	544	546

本テキスト全体に対応するサンスクリット本は未発見であるが²、

『サーダナ・マラー』「仏頂尊勝母の成就法」に併行記事が見られ

¹ チベット訳①③⑤では、チベット訳②の仏頂尊勝陀羅尼が説示されるまでの因縁譚～陀羅尼（以下の校合テキストの § 1～4.1 中途）が共用されるが、以降の内容は諸テキストで異なる。チベット訳①は、チベット訳②にチベット訳④を組み込んだ複雑な折衷テキストであり、チベットで再編集されたものと推定される。チベット訳③は短編であり、文量的にはネパール系のサンスクリット写本と類似するが、陀羅尼以後の内容はチベット訳④に類似しており、後世、流布用として抄出されたテキストである可能性が高い。チベット訳⑤は、インド・チベットのいずれで編纂されたか不明であるが、陀羅尼の説示後、八仏頂および十六仏頂（十六空に対応）等の曼荼羅、長寿の獲得を目的とした簡略な儀軌が説かれている。

² マックスミュラー・南條文雄 1884 (pp.34-35) および畝部俊也 2015 (pp.8-9) には、チベット訳①②③⑤に共用される因縁譚～陀羅尼（校合テキストの § 1～3）の梵文が収録されている。これは *Āryasarvatathāgatoṣṇīṣavijayā nāma dhāraṇī kalpasahita* によると記されているが、おそらくネパール周辺で広く流布したネパール系のサンスクリット写本にもとづくものと推定される。数多く現存するネパール系サンスクリット写本では陀羅尼以降、チベット訳②を

ることから³、インドに由来するテキストと見てほぼ間違いないと判断される。今後のサンスクリット写本の発見を待ちたい。

2 チベット訳②のシノプシス (synopsis)

チベット訳②の内容を便宜上、14 のセクションに分けた。

- § 0 経題
- § 1 仏集会の場（六成就）
- § 2.1 無量寿如来による教導
- § 2.2 観自在菩薩による陀羅尼説示の要請
- § 3 仏頂尊勝陀羅尼の説示
- § 4.1 仏頂尊勝陀羅尼を仏塔に安置する功德（長寿）
- § 4.2 仏頂尊勝陀羅尼を書写する功德
- § 5 仏頂尊勝陀羅尼の壇法
- § 6 仏塔の儀軌・形像に関する質問
- § 7 無量寿に関する陀羅尼の説示
- § 8 仏頂尊勝陀羅尼を安置する仏塔の儀軌と功德
- § 9 仏塔の別儀軌と功德（極楽往生）
- § 10.1 仏頂尊勝母の成就法（画像法）
- § 10.2 仏頂尊勝母の成就法（儀軌と功德）

要約したような簡略な儀軌および功德が説かれており、7日の寿命は7カ月、7年、70年に延伸されるという特徴的な記述がみられる。

³ Abhayākara Gupta (1084-1130) によって編纂された *Sādhana-mālā* (成就法鬘) には3種の仏頂尊勝母の成就法 (*Uṣṇīṣavijayāsādhanaṃ*) が収録されている (B. Bhattacharya 1924 の校訂テキストならば 191 番、211 番、212 番が該当)。この成就法 (特に 212 番) の記述は、チベット訳②の § 10.1 画像法に対応している。詳しくは拙論 2010 参照。

- § 11.1 護摩法と功德 (長寿と智慧)
- § 11.2 護摩法の更なる功德
- § 12 劍等の成就法
- § 13 仏頂尊勝陀羅尼の念誦と功德 (長寿と極樂往生)
- § 14 流通分

3 チベット訳②の校合資料

校合テキスト作成に際し、参照したチベット大藏經の諸版・写本は下記である。校合に関する凡例は佐々木大樹 2019 を参照。本論の【試訳】作成にあたり、伊藤堯貫師にご提供いただいた私訳を参考にした。御礼申し上げたい。

- D : Derge (sDe-dge) ed, Toh. 595, rgyud, vol.pha. 237v4-242r6
- P : Pekin ed, Ota.197, rgyud, vol.pha. 221v7-226v5
- N : Narthang ed, No.509, rgyud, vol.pa. 181v4-188v4
- C : Cone ed, No.202, rgyud, vol.pha. 246r1-251r4
- H : Lhasa ed, No.536, rgyud, vol.na. 204v4-211v4
- U : Urga ed, No.596, rgyud, vol.pha. 237v4-242r6
- S : sTog-Palace ms, No.548, rgyud, vol.pa. 197r7-203v4
- L : London (Śel dkar) ms, No.440, rgyud, vol.pa. 190v6-197r3
- Ph : Phug-Brag ms, No.630, rgyud, vol.dza. 207r8-214r3
- T : Tokyo ms, No.543, rgyud, vol.pa. 189r3-196r7

拙論 2019 (pp.55-58) で記したように、チベット訳④の諸版・写本では重要な異同が確認されたが、今回のチベット訳②では大きな相違は見当たらなかった。法天による漢訳ともほぼ対応することから、大元のテキストは比較的安定した形で相承伝播されたものと推定される。

《主要参考文献》 ※今号に関する論文のみ抜粋。他文献は佐々木大樹 2019・2020 参照。

- 畠部俊也 2015 「梵文『仏頂尊勝陀羅尼經』と諸訳の対照研究」 (『名古屋大学文学部研究論集』哲学 61)
- 佐々木大樹 2007a 「尊勝陀羅尼分類考」 (『大正大学総合佛教研究所年報』29)
- 佐々木大樹 2007b 「尊勝陀羅尼成立考」 (『真言密教と日本文化』ノンブル社)
- 佐々木大樹 2010 「「仏頂尊勝母成就法」の研究」 (『智山学報』59)
- 佐々木大樹 2013 「阿弥陀如来根本陀羅尼の研究—陀羅尼の類型化から導かれる成立史論—」 (『智山学報』62)
- 佐々木大樹 2019 「チベット訳『仏頂尊勝陀羅尼經』校合テキストおよび和訳(1)」 (『川崎大師教学研究所紀要』4)
- 佐々木大樹 2020 「チベット訳『仏頂尊勝陀羅尼經』校合テキストおよび和訳(2)」 (『川崎大師教学研究所紀要』5)
- 塚本啓祥・松長有慶・磯田熙文編著 1994 『梵語仏典の研究』4 (密教經典編、平楽寺書店)
- バッタチャルヤ (B.Bhattacharya) 1928
Sādhnamālā. Baroda : Oriental Institute Baroda.
- 干潟龍祥 1939 「仏頂尊勝陀羅尼經諸伝の研究」 (『密教研究』68)
- 佛教大学総合研究所 2011 『浄土教典籍目録』 (佛教大学総合研究所)
- マックスミュラー (Max Müller) ・南條文雄 1884
The Ancient Palm-Leaves : containing the Praṇā-Pāramitā-Hridaya-Sūtra and the Ushnuīsha-Vigaya-Dhāraṇī. Oxford : Clarendon Press.
- 森 雅秀 2007 「『サーダナマラー』「仏頂尊勝成就法」和訳およびテキスト」 (『真言密教と日本文化』ノンブル社)
- 湯山 明 2000 *An Uṣṇīṣa-Vijayā Dhāraṇī Text from Nepal.* (『創価大学国際仏教学高等研究所年報』3)

TEXT

D 237v4; P 221v7; N 181v4; C 246r1; H 204v4; U 237v4; S 197r7; L 190v6;
Ph 207r8; T 189r3

§ 0 経題

ཅུཅུམྱུག་མར་སྒྲུབ་བྱས་པ་ཏ་ལྷ་གཏོ་རྩེ་པ་བོ་ཇ་ཡ་རྒྱ་མ་རྒྱ་ར་རྩེ་ཀ་ལྷ་ས་ཉི་ཏ་པོ་ད་སྒྲུབ་བྱུང་བཞིན་
གཤེགས་(Ph f.207v)པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུག་ཏོར་རྩམ་པར་རྒྱལ་བ་(S f.197v)ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པ་མངས་རྒྱས་དང་བྱས་རྒྱུ་ཐེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

【試訳】 インドの言葉で *Sarva-tathāgatoṣṇīṣa-vijaya-nāma-dhāraṇī-kalpa-sahita*
という。チベットの言葉で『一切如来の仏頂尊勝と名づける陀羅尼ならびに儀
軌』という。一切の仏と菩薩に敬礼し奉る。

§ 1 仏集会の場 (六成就)

འདི་སྒྲུབ་བདག་གིས་ཐོས་པ་དྲུས་གཅིག་ན་པཅོམ་ཐུན་འདས་(P f.222r)ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དག་པཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱགས་(L f.191r)པའི་སངས་རྒྱས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤུང་པའི་
ཕྱག་ཁང་བཟངས་མཆོག་ན་ཉི་བར་བཞུགས་སོ།

【試訳】 このように私は聞いた。ある時に世尊・無量寿 (Amitāyus) 如来応供
正等覺の仏は、まさに極樂の法が集まる秘密の最勝樓閣 (Ch.大善法堂) に住し
ていた。

¹ ཏ་ལྷ་གཏོ་རྩེ་པ་ D N C H U S T ; ཏ་ལྷ་གཏོ་རྩེ་པ་ P ; ཏ་ལྷ་གཏོ་རྩེ་པ་ L ; ཏ་ལྷ་གཏོ་རྩེ་པ་ཉི་ Ph

² རྩེ་པ་ D P N C U S T ; རྩེ་པ་ H ; རྩེ་པ་ L ; རྩེ་པ་ Ph

³ ཀ་ལྷ་ས་ཉི་ཏ་ D N H U S T ; ཀ་ལ་སྤྲ་ཉི་ཏ་ P ; ཀ་ལ་ས་ཉི་ཏ་ C ; ཀ་ལ་ས་ཉི་ཏ་ L ; ཀ་ལ་ས་ཉི་ཏ་ Ph

⁴ གཞུག་ཏོར་ D P N C H U S L ; གཞུག་ཏོར་ Ph ; གཏོར་ T

⁵ ཐམས་པ་ D P N C H U S L T ; ཐོས་པའི་ Ph

⁶ བྱི་ D P N C H U S Ph T ; བྱིས་ L

⁷ ཁང་བཟངས་ D P N C H U S L ; ཁང་བཟང་ Ph T

§ 2.1 無量寿如来による教導

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ལ་བཀའ་སྩལ་གཟིགས་
 གྱི་བྱ་ཕྱག་བཟུལ་པ་(H f.205r)ནད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ⁸གཟིར་བའི་སེམས་ཅན་ཆོ་མུང་བ་⁹ཡོད་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱིར་
 (འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་(N f.182r)ལ་ཉེ་བར་¹⁰གཟིགས་ཏེ་ཀུན་དུ་¹¹གཟིགས་པའི་¹²དཔལ་གྱི་¹³མཚན་¹⁴)དེ་
 བཞིན་གཤེགས་(U f.238r)པ་(D f.238r)ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྟོར་¹⁵རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་འདི་
 བཅང་པ་དང་བཟླས་པ་¹⁶དང་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་(T f.189v)སྟོན་པ་ནི་¹⁷ཆ་རིང་བ་¹⁸སྦྱབ་པར་
¹⁹བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཤོ།

【試訳】 [世尊は] 聖観自在 (Āryāvalokiteśvara) 菩薩摩訶薩に告げられた。

「善男子よ、大いに苦悩し、病気に侵された短命の衆生がいます。彼らのために

(大衆会を見渡して、
 普く観察する吉祥相) “一切如来の仏頂尊勝”と名づける陀羅尼を受持し、読誦し、

他に広く説示することは長寿を成就させる要因となります」。

§ 2.2 観自在菩薩による陀羅尼説示の要請

⁸ ཡོངས་སུ་ DPNC HUSLT ; n.e. Ph

⁹ མུང་བ་ DPNC HUSLT ; འམུང་བ་ Ph

¹⁰ ཉེ་བར་ DPNC HUS Ph T ; ཉེ་ཉེ་བར་ L

¹¹ ཀུན་དུ་ DP ; ཀུན་རྒྱ་ NCHUSL Ph T

¹² གཟིགས་པའི་ DPNC HUSL Ph ; གཟིགས་ཏེ་ T

¹³ གྱི་ DPNC HUL Ph T ; གྱི་ S

¹⁴ འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཉེ་བར་གཟིགས་ཏེ་ཀུན་དུ་གཟིགས་པའི་དཔལ་གྱི་མཚན་ は、チベット訳で一貫して記されるが、サンスクリット及び漢訳の並行記事を見る限り、本来 §3 にあるべき文が誤って挿入されたものと考えられる。よって該当本文は () で括った。

¹⁵ གཙུག་རྟོར་ DPNC HUSL ; གཙུག་གཙོར་ Ph T

¹⁶ བཟླས་པ་ CHU ; བཟླས་པ་ D ; ཟློག་པ་ PST ; ཟློག་པ་ N ; ཟློག་པ་ L ; ཟློག་པ་ Ph

¹⁷ རྟོ་ DPNC HUSLT ; རྟོ་ Ph

¹⁸ རིང་བ་ DPNC HUSL Ph ; རིངས་པ་ T

¹⁹ སྦྱབ་པར་ DPNC HUSLT ; བསྦྱབ་པར་ Ph

དེ་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་སྟན་ལས་
²⁰ལངས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྤྱར་བར་ལྷུར་བས་བཅོམ་ཞུན་འདས་ལ་འདི་རྒྱུད་ཅེས་གསལ་གྲོ། བཅོམ་ཞུན་འདས་བསྟན་
 ཏུ་གསལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏྲར་²¹རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་བདེ་བར་
 གཤེགས་པས་བསྟན་ཏུ་གསལ།

【試訳】 その時に聖観自在菩薩摩訶薩は、座より起ち上がって合掌してから、世尊に次のように申し上げた。「世尊よ、お説きください、“一切如来の仏頂尊勝”と名づける陀羅尼を、善逝がお説きください」。

§ 3 仏頂尊勝陀羅尼の説示

དེ་ནས་²²བཅོམ་ཞུན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དང་ཞུན་པའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཉེ་བར་(Ph f.208r)
 གཟིགས་ཏེ།(C f.246v)ཀླན་ཏུ་²³གཟིགས་པའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་²⁴ཞུགས་ནས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་(S f.198r)གཙུག་ཏྲར་²⁵རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་འདི་²⁶བཀའ་
 ལྟལ་པ།

【試訳】 その時に世尊は一切の大衆会を見渡して、“普く観察する吉祥”と名づける三摩地に入定してから、この“一切如来の仏頂尊勝”と名づける陀羅尼を説かれた。

²⁰ ལས་། DPNCHUL Ph T; n.e. S

²¹ གཙུག་ཏྲར་། DPNCHUSLT; གཙུག་གཏྲར་ Ph

²² དེ་ནས་། DPNCHSL Ph T; n.e. U

²³ ཀླན་ཏུ་། DPCUPh; ཀླན་ཏུ་ NHSLT

²⁴ སྟོམས་པར་། DPNCHUSLT; སྟོམས་པས་ Ph

²⁵ གཙུག་ཏྲར་། DPNCHUSLT; གཙུག་གཏྲར་ Ph

²⁶ གཟུངས་འདི་། DPNCHUSL Ph; གཟུངས་འདི་ལ་ T

ཨོྲ་མོ་ཆ་གཤེ་²⁷མ་དེ་མ་གཤེ་བེེ་ལྷ་ཡ་²⁸འདྲ་ལྷ་ཡ་²⁹དེ་མ་མེ་³⁰ཏཱ་ལྷ་³¹ཨོྲ་མོ་ཨོྲ་མོ་ཨོྲ་མོ་ལ་ཤོ་
 ཆ་ཡེའི་ཤོ་ཆ་(L f.191v)ཡེའི་ཤོ་ཆ་ཡམ་ས་མ་མ་ཆ་³²ཨ་བ་རྩ་ས་³³ལྷ་ར་ཅག་ཏེ་³⁴ག་ག་མ་སྩ་བ་³⁵ེེ་འུད་་
 ཆ་³⁶(H f.205v)ཨོྲ་མོ་ཤེའོ་ཡ་བ་ེེ་འུད་ཆེ་³⁷ཨ་ཨི་ཤི་ཨོྲ་མོ་³⁸མ་བ་ད་ལྷ་ག་དུ་³⁹ལྷ་ག་ད་བ་བ་ཅ་མཚ་
 མེ་དུ་ཨ་ཨི་ཤི་ཤེ་⁴⁰མ་རྩ་(N f.182v)ལྷ་དྲ་⁴¹མ་རྩ་⁴²བ་དེ་⁴³ཨ་ད་ར་ཨ་ད་ར་⁴⁴མ་མ་ཨ་ཡུ་⁴⁵མ་ལ་རྩ་ར་ཆེ་⁴⁶ཤོ་ཆ་
 ཡེའི་ཤོ་ཆ་ཡེའི་ཤོ་ཆ་ཡ་(P f.222v)ེེ་ཤོ་ཆ་ཡམ་ག་ག་མ་སྩ་བ་⁴⁷ེེ་འུད་ཆེ་⁴⁸ཨོྲ་མོ་ཤེའོ་ཡ་བ་ེེ་འུད་ཆེ་⁴⁹མ་

ཏ་མ་⁵¹ར་མྱེ་སྐྱོད་དེ་⁵²ཁ་བ་⁵³ཏ་ཐ་ག་⁵⁴ཨ་བ་ལོ་གེ་⁵⁵ཁྲ་ཤ་ར་མི་⁵⁶པ་རི་བླ་ར་⁵⁷ཁ་བ་⁵⁸ཏ་ཐ་ག་
 ཏ་⁵⁹མ་⁶⁰ཏེ་⁶¹ད་ཤ་བྱ་མི་(Tf.191r)ཐ་ཏི་བྱི་ཏེ་ཁ་བ་⁶²ཏ་ཐ་ག་⁶³ཏི་ད་ཡ་ཨ་ཁྱི་⁶⁴ཨ་ཁྱི་བྱ་ཏེ་ཐ་བྱ་ཐ་བྱ་ཐ་
 ཏ་ཐ་བྱ་ཐ་བྱ་ཐ་ཡ་⁶⁵སྐ་ཏ་ཏ་ན་⁶⁶པ་རི་ཤུང་⁶⁷ཁ་བ་⁶⁸ཀ་མ་ཨ་བ་ར་⁶⁹ཐ་བྱ་ཤུང་⁷⁰ཐ་ཏི་ནི་པ་⁷¹ཏ་ཡ་⁷²ཁ་མ་
 ཨ་ཡུར་⁷³བྱ་ཤུང་⁷⁴ཁ་བ་⁷⁵ཏ་ཐ་ག་⁷⁶ཨ་མ་ཡ་ཨ་ཁྱི་⁷⁷ཨ་ཁྱི་བྱ་ཏེ་ཨྱ་ཐ་ནི་ཐ་ནི་ཐ་ཏ་ཐ་ཐ་ནི་བྱ་ཐ་ནི་བྱ་

-
- ⁵¹ ཏ་མ་] DNCHUSLT; ཏ་ཐ་ P; ཏ་ཐ་ Ph
⁵² སྐྱོད་དེ་] PCPh; སྐྱོད་དེ་ DNHUSLT
⁵³ ཁ་བ་] DPCUPh; ཁ་བ་ NHSLT
⁵⁴ ཏ་ཐ་ག་] DU; ཏ་ཐ་ག་ PNHSLPh; ཏ་ཐ་ག་ T
⁵⁵ ཨ་བ་ལོ་གེ་] DC; ཨ་བ་ལོ་གེ་ PNHUSLT; ཨ་བ་ལོ་གེ་ Ph
⁵⁶ ཁྲ་ཤ་ར་མི་] DPCU; ཁྲ་ཤ་ར་མི་ N; ཁྲ་ཤ་ར་མི་ HSLT; ཁྲ་ཤ་ར་མི་ Ph
⁵⁷ པ་རི་བླ་ར་] DNCHUSLT; པ་རི་བླ་ར་ P; པ་རི་བླ་ར་ Ph
⁵⁸ ཁ་བ་] DPCULPhT; ཁ་བ་ NHS
⁵⁹ ཏ་ཐ་ག་] DCUPhT; ཏ་ཐ་ག་ PNHSL
⁶⁰ མ་] DPNCHUSL; མ་ Ph
⁶¹ ཐ་] DCUSLPh; ཐ་ PNH
⁶² ཏ་ཐ་ག་] DPCUHLPhT; ཏ་ཐ་ NS
⁶³ ཏ་ཐ་ག་] DCU; ཏ་ཐ་ག་ PNHSLPhT
⁶⁴ ཨ་ཁྱི་བྱ་] DCUST; ཨ་ཁྱི་བྱ་ PNHLPh
⁶⁵ ཡ་] DNCHUSLT; ཡ་ P; ཡ་ Ph
⁶⁶ སྐ་ཏ་ཏ་] DCHUSPhT; སྐ་ཏ་ P; སྐ་ཏ་ NL
⁶⁷ པ་རི་ཤུང་] DPCUPh; པ་རི་ཤུང་ NHSLT
⁶⁸ ཁ་བ་] DPCUPh; ཁ་བ་ NHSLT
⁶⁹ ཨ་བ་ར་] NHSLT; ཨ་བ་ར་ DU; ཨ་བ་ར་ PC; ཨ་བ་ར་ Ph
⁷⁰ ཐ་ཤུང་] DPCUPh; ཐ་ཤུང་ NHST; ཐ་ཤུང་ L
⁷¹ ཏ་ཡ་] DNHSLPhT; ཏ་ཡ་ PCU
⁷² ཨ་ཡུར་] DNCHSULPhT; ཨ་ཡུར་ P
⁷³ ཐ་ཤུང་] DPCUPh; ཐ་ཤུང་ NHSLT
⁷⁴ ཁ་བ་] DPNCHSULPh; ཁ་བ་ T
⁷⁵ ཏ་ཐ་ག་] DNHUSLT; ཏ་ཐ་ག་ PPh; ཏ་ཐ་ག་ C
⁷⁶ ཨ་ཁྱི་བྱ་] DPCUST; ཨ་ཁྱི་བྱ་ NHLPh

— (119) —

【還梵】 ※チベットの音写語には誤謬・転訛も含まれることから、
最低限、適切なサンスクリット語に修正して還梵した。

Oṃ namo Bhagavate sarvatrailokyaprativiśiṣṭhāya Buddhāya te namaḥ, tadyathā, Oṃ
bhrūṃ bhrūṃ bhrūṃ, śodhaya śodhaya, viśodhaya viśodhaya,
asamasamantāvabhāsaṣṭhāraṇagati, gaganasvabhāvaviśuddhe, uṣṇīṣavijayapariśuddhe,
abhiśiṅcatu māṃ, sarvatathāgatāḥ sugatavaravacanāmṛtābhīṣekair,
mahāmudrāmantrapadaiḥ, āhara āhara, mamāyuhśandhāraṇi, śodhaya śodhaya, viśodhaya
viśodhaya, gaganasvabhāvaviśuddhe, uṣṇīṣavijayapariśuddhe, sahasraraśmisaṃcodite,
sarvatathāgatāvalokini, śaṭpāramitāparipūrāṇi, sarvatathāgatamāte daśabhūmipraṭiṣṭhite,
sarvatathāgatāhṛdaya, adhiṣṭhānādhiṣṭhite, mudre mudre, mahāmudre,
vajrakāyaśaṃghanapariśuddhe, sarvakarmāvaraṇaviśuddhe, pratinivartaya,
mamāyurviśuddhe, sarvatathāgatasamayādhiṣṭhānādhiṣṭhite, Oṃ muni muni, mahāmuni,
vimuni vimuni, mahāvimuni, mati mati, mahāmati, mamati, sumati,
tathātābhūtakoṭipariśuddhe, viśphuṭa, buddhe śuddhe, he he, jaya jaya, vijaya vijaya,
smara smara, sphara sphara, sphāraya sphāraya, sarvabuddhādhiṣṭhānādhiṣṭhite, śuddhe
śuddhe, buddhe buddhe, vajre vajre, mahāvajre, suvajre, vajragarve, jayagarve,
vijayagarve, vajrajvālāgarve, vajrodbhave, vajrasambhave, vajre vajrini, vajrambhavatu,
mama śārīraṃ sarvasatvānāṃ ca kāyapariśuddhir bhavatu, me sadā sarvagatipariśuddheś
ca, (P N; sarvatathāgatasamayādhiṣṭhānādhiṣṭhite,) sarvatathāgatāś ca, māṃ
samāśvāsayantu, buddhya buddhya, siddhya siddhya, bodhaya bodhaya, vibodhaya
vibodhaya, mocaya mocaya, vimocaya vimocaya, śodhaya śodhaya, viśodhaya viśodhaya,
samantamocaya mocaya, samantaraśmipariśuddhe,
sarvatathāgatāhṛdayādhiṣṭhānādhiṣṭhite, mudre mudre, mahāmudre,
mahāmudrāmantrapadaiḥ svāhā.

§ 4.1 仏頂尊勝陀羅尼を仏塔に安置する功德 (長寿)

རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྟོར་¹²⁶ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་¹²⁷གཟུངས་འདི་ནི།འཆི་
བདག་ཆེན་པོའི་དབྱུག་པ་འཛིན་པ་སྟེ།དགེ་བྱེད་¹²⁸ཐྱིག་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་འདི་གྲོག་འམ་གཞན་ཞིག་ལ་
བྲིས་ཏེ།མཆོད་རྟེན་(T f.191v)་ཀྱི་¹²⁹ནང་དུ་བཞག་ལ་¹³⁰ཁབ་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཆོད་པ་ཇི་ལྟར་འབྱོར་པས་མཆོད་དེ་
བསྐྱར་བ་སྤོང་ཕྱག་བརྒྱ་བྱས་ན།(P f.223r)མཆོག་གི་ཆེ་དང་སྤྱོད་ནི་བ་བྱིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།དེ་ལྟར་བྱས་
པས་¹³¹ཞག་བདུན་པའི་ཆེ་ནི་¹³²ལོ་བདུན་ཐུབ་པོ་¹³³ལོ་བདུན་པའི་ཆེ་ལོ་¹³⁴བདུན་ཅུ་¹³⁵ཐུབ་པོ།དེ་ལྟར་མཆོག་
གི་ཆེ་འཐོབ་¹³⁶ཅིང་དུན་པ་དང་ཐུན་པ་དང་མེད་པ་དང་སྟེ་བ་དུན་པར་འགྱུར་རོ།མཆོད་རྟེན་ལ་བཞུགས་
སྟེ་གསལ་ནས་མགོ་¹³⁷ལ་བཅངས་ན།ནང་ཆེན་པོ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།¹³⁸

【試訳】 善男子よ、この“一切如来の仏頂尊勝”という陀羅尼は、ヤマ大王のダ
ンダ棒 (danḍa) をもって浄化し、罪を摧くものであり、これを書写し、あるいは
他に記させて仏塔内に安置し、ふさわしく盛大に供養して十万回 [仏塔の周り
を] 右邊するならば、最良の寿命と智慧とが与えられるでしょう。このように行
うことにより、七日の寿命は七年となります。七年の寿命は七十年となります。
このように最良の寿命となり、憶念を具え、無病となり宿命通を得られます。仏
塔に奉納してから頭頂に戴くならば、大病から解放されるでしょう。

¹²⁶ གཙུག་རྟོར་ DPNCHUSLT; གཙུག་གཏོར་ Ph

¹²⁷ རྒྱལ་བའི་ DPNCHUSLT; རྒྱལ་མའི་ Ph

¹²⁸ དགེ་བྱེད་ DPN; དགེ་བྱེད་ CHSL Ph T

¹²⁹ མཆོད་རྟེན་གྱི་ DNCHUSL Ph T; མཆོད་རྟེན་ P

¹³⁰ བཞག་ལ་ DNCHUSLT; གཞག་ལ་ P Ph

¹³¹ བྱས་པས་ DPNHUSL Ph T; བྱས་པའི་ C

¹³² རི་ DPNCHUL Ph T; ར་ S

¹³³ ལོ་བདུན་ཐུབ་པོ་ DPNCHUSL Ph; ལོ་བདུན་པའི་ཆེ་ནི་ལོ་བདུན་ཐོབ་པོ་ T

¹³⁴ ཆེ་ལོ་ DPNCHUSL; ཆེ་ནི་ Ph; ཆེ་ནི་ལོ་ T

¹³⁵ བདུན་ཅུ་ DNCHUSL Ph; བདུན་བཅུ་ P T

¹³⁶ འཐོབ་ DPNCHUSLT; ཐོབ་ Ph

¹³⁷ མགོ་ DPNCHUSLT; མགོ་པོ་ Ph

¹³⁸ གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ DPNCHUSLT; གྲོལ་ལོ་ Ph

§ 4.2 仏頂尊勝陀羅尼を書写する功德

གོས་¹³⁹(Ph f.209r)སམ་ཤིང་ཤུན་ལ་གི་མང་¹⁴⁰གི་མིང་དང་བཅས་པའི་གཟུངས་¹⁴¹བྱིས་ཏེ་ཙ་རྩ་ན་¹⁴²ཀྱི་
 རང་བཞིན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་རང་གི་བྱིས་¹⁴³དུ་བཞག་ལ་¹⁴⁴རྒྱ་ཆེ་བ་¹⁴⁵སྟོང་གི་¹⁴⁶མཆོད་
 པས་མཆོད་ཅིང་¹⁴⁷ལྷ་བ་རེ་རེ་ཞིང་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱད་ཀྱི་¹⁴⁸བསྐྱེད་པའི་¹⁴⁹(S f.199r)མཆོག་མཆོད་པའི་ཆོག་¹⁵⁰བྱས་
 ར་ནད་ལས་(L f.192v)ཤོལ་ཞིང་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་(N f.183v)འགྱུར་རྒྱུ་མེད་ན་¹⁵¹འདམ་(H f.206v)པའི་རང་
 བཞིན་ལ་ཡང་བྱའོ།།

【試訳】 布あるいは樹皮に、牛黄で自分の名前とともに陀羅尼を記し、白檀所成の仏塔に奉納し、自分の家に安置して盛大に千の供養をなし、毎月一百八遍を念誦する最勝の供養儀軌を修すならば、病氣から解放されて百歳の寿命となるでしょう。〔白檀が〕無ければ泥所成〔の仏塔〕を作りなさい。

¹³⁹ གི་མང་』 DNHULT ; འགི་མང་ PC ; གི་ཕྱ་མང་ S ; གི་ཕྱ་ Ph

¹⁴⁰ གིས་རང་』 DPNCHUSL Ph ; n.e. T

¹⁴¹ གཟུངས་』 DPNCHUSLT ; གཟུགས་ Ph

¹⁴² ཙ་རྩ་ན་』 DHU ; ཙན་ད་ན་ PNC SLT ; ཙན་རྩ་ན་ Ph

¹⁴³ རང་གི་བྱིས་』 DPNCUS Ph ; རང་བྱིས་ HL T

¹⁴⁴ བཞག་ལ་』 DPNCHUSLT ; བཞག་ལ་ Ph

¹⁴⁵ རྒྱ་ཆེ་བ་』 DPNCHUS Ph T ; རྒྱ་ཆར་བ་ L

¹⁴⁶ གི་』 DPNCHUS Ph T ; གིས་ L

¹⁴⁷ མཆོད་པས་མཆོད་ཅིང་』 DPNCHUSLT ; མཆོད་ཅིང་ Ph

¹⁴⁸ ཀྱི་』 DPCU Ph ; ཀྱིས་ NHSLT

¹⁴⁹ བསྐྱེད་པའི་』 DPNCHUSLT ; བསྐྱེད་པ་ Ph

¹⁵⁰ མཆོག་མཆོད་པའི་ཆོག་』 DPCU ; མཆོད་པའི་ཆོག་ NH ; མཆོད་པའི་ཆོག་ SL Ph T

¹⁵¹ མེད་ན་』 DPCUS Ph T ; མེད་མེད་ན་ NHL

NHL では「無病ならば」と記すが、文脈より判断して、漢訳と同様に「白檀がなければ」の意で解した。

ཡང་གོས་¹⁵²གཙང་མ་ལ་སྒྲ་ཚགས་རྩོམ་ལ་གནས་པའི་མཚན་རྟེན་གྱིས་ལ་རྩོམ་པའི་¹⁵³(D f.239r) (U f.239r)ཐེང་
བས་བསྐྱར་བས་བརྒྱན་པ་¹⁵⁴དེའི་ནང་དུ་རང་གི་¹⁵⁵མིང་དང་¹⁵⁶གཟུངས་ཀྱི་ཚག་འདི་གི་ཕྱང་¹⁵⁷གིས་གྱིས་ལ་
ཁམ་པོར་¹⁵⁸ཁ་སྐྱར་གྱི་(C f.247v)ནང་དུ་བཞུགས་སུ་¹⁵⁹གསོལ་ལ་¹⁶⁰རང་གི་བྱིམ་དུ་བཞག་སྟེ་མཚན་པ་བྱ་ཆེན་
པོས་མཚན་པ་བྱས་ན།རྟེན་དུ་བསྐྱར་བར་¹⁶¹འགྱུར་རོ།

【試訳】 また浄布に種々の金剛が配置された仏塔を画き、金剛鬘をめぐらせて
莊嚴し、その内部に自分の名前とともに陀羅尼の字句を牛黄で記して、容器内に
奉納し、自分の家に安置して盛大に供養するならば、常に守護されるでしょう。

§ 5 仏頂尊勝陀羅尼の壇法

གཞན་ཡང་¹⁶²ཆ་ག་ནི་ས་ལ་མ་སྤང་བའི་སྤྱི་བས་མ་རྩལ་¹⁶³གྲུ་བཞིར་¹⁶⁴བྱས་ལ་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་བཟམ་
སྟེ་¹⁶⁵མཚམས་¹⁶⁶བཞིར་ཞུན་མར་གྱི་མར་མེ་བཞི་¹⁶⁷བཞག་ལ།ཨ་ག་ཏུ་¹⁶⁸དང་དུ་ཅ་སྐའི་¹⁶⁹བདུག་པ་བྱས་ལ།དེ་

¹⁵² གོས་] DPNC HUS L Ph ; འགོས་ T

¹⁵³ རྩོམ་པའི་] DCUS ; རྩོམ་ PNHL Ph T

¹⁵⁴ བསྐྱར་བས་བརྒྱན་པ་] DPNC HUS LT ; བསྐྱར་བར་བརྒྱན་པའི་ Ph

¹⁵⁵ རང་གི་] DPNC HUS LT ; n.e. Ph

¹⁵⁶ དང་] DPNC HUS LT ; དང་བཅས་པའི་ Ph

¹⁵⁷ གི་ཕྱང་] NHL T ; གི་ལྷ་ཕྱང་ DCUS ; འགི་ཕྱང་ P ; གི་སྤྱི་ Ph

¹⁵⁸ ཁམ་པོར་] DNCHSL Ph T ; ཁམ་པར་ P ; ཁམ་སྐྱར་ U

¹⁵⁹ བཞུགས་སུ་] DPCHUS Ph T ; བཞུགས་ NL

¹⁶⁰ གསོལ་ལ་] DNCHUS L Ph ; གསོལ་ལོ་ P ; གསོལ་ T

¹⁶¹ བསྐྱར་བར་] DPNC U Ph ; སྐྱར་བར་ HSL T

¹⁶² ཡང་] DPNC HUS LT ; n.e. Ph

¹⁶³ མ་རྩལ་] DNCHUS L Ph T ; མ་རྩལ་ P

¹⁶⁴ བཞིར་] DPNC HUS LT ; བཞི་ Ph

¹⁶⁵ སྟེ་] DPNC HUS L Ph T ; རྟེ་ C

¹⁶⁶ མཚམས་] DPNC HUS LT ; འཚམས་ Ph

¹⁶⁷ བཞི་] DPNC HUS Ph T ; བཞིན་ L

¹⁶⁸ ཨ་ག་ཏུ་] DPNC HUL T ; ཨ་ག་ཏུ་ CS Ph

¹⁶⁹ དུ་ཅ་སྐའི་] DU Ph ; དུ་ཅ་ཀའི་ PNHSL T ; དུ་ཅ་གའི་ C

བཞིན་དུ་(T f.192r)དྲིའི་¹⁷⁰ཆུས་གང་བའི་སྒོང་མེ་རྟོག་དཀར་པོས་བརྒྱན་ཏེ་¹⁷¹ཁ་བྱངས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་གྱི་མཚོང་
 རྟེན་ནས་སྐྱེ་གཟུགས་དབྱས་སུ་¹⁷²བཞུགས་སུ་གསོལ་ལ།དེ་ལ་གཡོན་པའི་ལག་པས་རེག་སྒྲིག་ཡས་པའི་¹⁷³ལག་
 པས་¹⁷⁴ཐྱང་བ་འཛིན་པས་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་ཙམ་གཅིག་¹⁷⁵དུས་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་བྱས་ལ།དེའི་ཆུ་
 རྩོར་བ་གསུམ་འཐུངས་ན།ནད་མེད་པ་དང་ཆེ་རིང་བ་དང་དྲག་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་།འཛིན་སྒྲོ་རྩོ་བ་
 དང་དྲག་བཙུན་པར་¹⁷⁶འཁྱར་རྒྱུ་བ་ནས་སྐྱེ་བར་¹⁷⁷སྐྱེ་བ་དྲན་པར་(Ph f.209v)འཁྱར་རྒྱུ་དེའི་ཆུས་ཁང་པ་
 དང་¹⁷⁸ལྷུགས་ཀྱི་ར་བ་འམ་¹⁷⁹རྟའི་ར་བ་འམ།ཆུལ་(P f.223v)པའི་ཁབ་ཏུ་གཏོར་ན།རྟེན་པོ་¹⁸⁰དང་སྐྱུལ་
 དང་ཁགོད་སྐྱེན་དང་ཁིན་པོ་ལ་(N f.184r)སོགས་བའི་འཛིགས་པ་མི་འབྱུང་(H f.207r)ཞིང་ནད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
 གདུངས་བར་མི་འཁྱར་རྒྱུ་མགོ་ལ་¹⁸¹གཏོར་ན་(S f.199v)།དེ་ནད་¹⁸²(L f.193r)དེ་ལས་གྲོལ་བར་འཁྱར་རྒྱུ་དེ་ལྟར་
 ཆེ་དགལ་ཏུ་མེད་པའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོའི་གཟུངས་འདི་གང་དང་གང་དུ་རབ་ཏུ་སྐྱར་ན།དེ་དང་དེ་ཙམ་¹⁸³ཞི་བ་
¹⁸⁴ཆེན་པོར་འཁྱར་རྒྱུ་

【試訳】 更なる儀軌では、地に落ちたことがない牛糞によって四角い壇
 (maṇḍala) を作り、白い花を散じ、四辺に四つの蘇油の灯明を安置します。沈
 水香 (agaru) と乳香 (turuṣka) を焚いて、同様に香水で満たされた容器を白い
 花で荘厳します。陀羅尼を内蔵する仏塔あるいは形像を〔壇の〕中央に奉安しま

¹⁷⁰ དྲིའི་ DCHUS ; དྲིལ་ PNLT ; དྲི Ph
¹⁷¹ བརྒྱན་ཏེ་ DPNCHUSL ; བརྒྱན་པའི་ Ph ; རྟེན་ཏེ་ T
¹⁷² དབྱས་སུ་ DPNCHUSLT ; n.e. Ph
¹⁷³ གཡས་པའི་ DPNCHUSL Ph ; གཡངས་པའི་ T
¹⁷⁴ ལག་པས་ NHSL Ph T ; ལག་པ་ DPCU
¹⁷⁵ གཅིག་ཙམ་གཅིག་ DPCHUSLT ; གཅིག་ཙམ་གཅིག་ N ; གཅིག་དུ་ Ph
¹⁷⁶ བཙུན་པར་ DPCHUS Ph T ; བཙུན་པར་བཙུན་པར་ NL
¹⁷⁷ སྐྱེ་བ་ནས་སྐྱེ་བར་ DPNCHUSLT ; སྐྱེ་བ་དང་ Ph
¹⁷⁸ དང་ DPNCHUL Ph T ; འམ་ S
¹⁷⁹ འམ་ DPNCHUSL Ph ; དང་ T
¹⁸⁰ རྟེན་པོ་ DCHU ; རྟེན་མ་ PNSTLT ; རྟེན་མ་ Ph
¹⁸¹ མགོ་ལ་ DPNCHUSL ; མགོ་པོ་ལ་ Ph ; བགོ་ལ་ T
¹⁸² དེ་ནད་ DPNCHUS ; ནད་ L Ph ; ཤ་ནད་ T
¹⁸³ དེ་ཙམ་ DPCNUSL Ph T ; དེར་ H
¹⁸⁴ ཞི་བ་ DPNCHUSLT ; ཞི་བར་ Ph

す。そこを左手で触れながら右手で数珠を執り、毎日二十一遍、三時に読誦して、その水を三掬い飲むならば無病となり、長寿となり、怨敵を滅し尽くし、智慧を具えて言葉が尊貴となります。生から生に〔輪廻しても〕宿命通（前世の生存について知る神通力）を得られます。

その水によって家屋や家畜の塙、あるいは馬舎の塙、あるいは王城に散ずるならば、怨賊や蛇や葉叉 (yakṣa) や羅刹 (rākṣasa) 等の恐怖が消え、病気による苦痛も完全になります。頭頂に〔水を〕散ずるならば、その者は病気から解放されるでしょう。このように無量寿の大利益の陀羅尼を修習するならば、いつでも大いなる寂靜を得られます。

སྔ་ཤིང་ལ་ལན་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་ཏེ་¹⁸⁵ འཆོས་ནལ་ནད་མེད་པ་དང་སྒྲོ་རྩོད་པ་དང་ཆོ་རིང་བར་འགྱུར་
རྒྱ་ཁྱུང་བ་གསུམ་ལ་¹⁸⁶ ཉུས་གསུམ་དུ་¹⁸⁷ ལན་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་ཙ་གཅིག་¹⁸⁸ ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་ཏེ་¹⁸⁹ འབྲུངས་
ན་¹⁹⁰ རྒྱད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ཁྱེད་རིང་དུ་འཆོ་བར་འགྱུར་རོ།

【試訳】 齒木を二十一遍よく念誦するならば、無病と智慧と長寿とを得られます。三掬いの水を三時に二十一遍よく念誦して飲むならば、一切の病気から完全に解放されて長寿となります」。

§ 6 仏塔の儀軌・形像に関する質問

གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གིས་བཅོམ་
ཐོན་འདས་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བསྐྱར་བ་¹⁹¹ བྱས་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་དྲོ། བཅོམ་ཐོན་(T f.192v) འདས་
རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕེལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོས་(D f.239v) (U f.239v) མཆོད་(C f.248r) རྟེན་གྱི་ལས་ཇི་ལྟར་བགྱིསྟེ་གཟུགས་ལ་

¹⁸⁵ ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་ཏེ་ DPNCHUSLT; བསྐྱེད་ནས་ Ph

¹⁸⁶ གསུམ་ལ་ DPCNUS Ph; གསུམ་ HLT

¹⁸⁷ ཉུས་གསུམ་དུ་ DPNCHUSLT; གསུམ་དུ་ Ph

¹⁸⁸ ལན་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་ཙ་གཅིག་ DPCHUSLT; ལན་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་ཙ་གཅིག་ N; ལན་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་ Ph

¹⁸⁹ བསྐྱེད་ཏེ་ DPNCHUSLT; བསྐྱེད་ནས་ Ph

¹⁹⁰ འབྲུངས་ན་ DPNCHUS Ph T; འབྲུངས་ L

¹⁹¹ བསྐྱར་བ་ DNCHUSL Ph T; སྐྱར་བ་ P

སྐྱུ་བ་པ་བསྐྱུ་བ་¹⁹²ཇི་ལྟར་བཀྱིའདིར་བྱིན་ཐེག་¹⁹³ཀྱང་ཇི་ལྟར་བཀྱིའབཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྡུལ་བའི་
བ་ལེགས་བར་སྤྲས་པ་ནི།དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་ལེགས་སོ་ལེགས།སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་¹⁹⁴བཙམ་མེད་ཀྱིས་ཀྱིའདིར་ནི་ཅེ་
གཅིག་ཡིད་ཀྱིས་ཉོན།

【試訳】 更に聖觀自在菩薩摩訶薩は、世尊・無量寿〔の周り〕を右邊してから
次のように申し上げた。「世尊よ、善男子あるいは善女人は、どのように仏塔の
作法を行うべきでしょうか。どのように形像等を完成させるべきでしょうか。そ
こでまた、どのように護摩を行うべきでしょうか」。

世尊は告げられた。「善い質問をした、大勤勇よ、善いかな、善いかな。あら
ゆる衆生を利益し哀愍するために、ここで一心に聞きなさい」。

§ 7 無量寿に関する陀羅尼の説示

དེ་ནས་བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀུན་དུ་¹⁹⁵འོད་¹⁹⁶དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དཔལ་ཞེ་བྱས་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱེམས་བར་
ཞུགས་ནས་དེ་(H f.207v)བཞུན་(N f.184v)གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་(Ph f.210r)བྱ་བའི་
གཟུངས་འདི་གསུངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།¹⁹⁷ཨ་ཟི་ཏི་ཨ་ཟི་ཏི་དྭ་བེ་¹⁹⁸ཨ་ཟི་ཏི་དྭ་བེ་¹⁹⁹ཨ་ཟི་ཏི་བི་ལྷ་རྩེ་²⁰⁰ཨ་ཟི་ཏི་²⁰¹ག་

¹⁹² བསྐྱུ་བ་པ་ DPCUPh; ལྷུ་བ་པ་ NHSLT

¹⁹³ བྱིན་ཐེག་ DNCHUSLT; བྱིན་བཞེག་ PPh

¹⁹⁴ ཕན་ DPNCHUSLT; རྩེང་ Ph

¹⁹⁵ ཀུན་དུ་ DCPh; ཀུན་དུ་ PNHUSLT

¹⁹⁶ འོད་ DPNCHUSLT; n.e. Ph

¹⁹⁷ ཨ་ཟི་ DPNHUSLPhT; ཨ་ C

¹⁹⁸ ཨ་ཟི་ཏི་ DPNCHUT; ཨ་ཟི་ཏི་ SL; ཨ་ཟི་ཏི་ Ph

¹⁹⁹ ཨ་ཟི་ཏི་དྭ་བེ་ DPNCHUT; ཨ་ཟི་ཏི་དྭ་བེ་ H; ཨ་ཟི་ཏི་དྭ་བེ་ SL; ཨ་ཟི་ཏི་དྭ་བེ་ Ph

²⁰⁰ ཨ་ཟི་ཏི་བི་ལྷ་རྩེ་ DPNCHUT; ཨ་ཟི་ཏི་བི་ལྷ་རྩེ་ SL; ཨ་ཟི་ཏི་བི་ལྷ་རྩེ་ Ph

²⁰¹ ཨ་ཟི་ཏི་ DPNCHUT; ཨ་ཟི་ཏི་ SL; ཨ་ཟི་ཏི་ Ph

ཏེ²⁰² ལམ་མེ་ཏ་²⁰³ ལྷ་མི་ནི་²⁰⁴ ལམ་མེ་ཏ་²⁰⁵ ལྷ་ཡུ་ར་ཏེ་²⁰⁶ ལག་ག་ན་གྱི་ཏེ་ཀ་རེ་ས་བ་²⁰⁷ གླེ་ག་ལྷ་ཡི་ཀ་རྩེ་ཡེ་²⁰⁸ ལྷ་
 གྲུ་ཞིས་བྱ་(L f.193v)བའི་གཟུངས་འདིས་²⁰⁹ མཚན་རྟེན་(S f.200r)བྱིད་པའི་འཛིན་པ་སྒྲུང་བ་²¹⁰ དང་བྱུག་པ་ལ་
 སོགས་པ་དང་གདུགས་གདགས་པའི་བར་ཇི་སྟོན་རྩོགས་པར་བྱའོ།

【試訳】 その時に世尊は“普く無量光の吉祥”と名づける三摩地に入定してから、この“一切如来の無量寿”と名づける陀羅尼を説かれた。

「すなわち、Om amṛte, amṛtodbhave, amṛtavikrānte, amṛtagate, amṛtagāmini, amṛtāyurdatte, gaganakīrtikare sarvakleśakṣayaṃkarīye svāhā.²¹¹という陀羅尼であり、これにより仏塔を作るための粘土を手にとり、塗り広げる等、日中の間に〔仏塔を〕完成させなさい。

§ 8 仏頂尊勝陀羅尼を安置する仏塔の儀軌と功德

འདིའི་ཆོག་ནི་མཚན་རྟེན་ཆོག་མཚན་གྱིས་པ་དེ་ནས་ཡང་དག་(P f.224r)བཤད་པར་བྱུགས་པར་དང་ཞི་རྩེ་ནི་ལ་
²¹² དང་དངུལ་དང་པ་སྒྲུ་རྩ་ག་²¹³ ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མང་པའི་རིན་པོ་ཆས་སྤྲུལ་པ་²¹⁴ སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་

²⁰² ཀ་རེ་] DU ; ཀ་རེ་ PNHST ; ལྷ་ཏ་ C ; ལྷ་རེ་ L ; ལྷ་རེ་ལམ་མི་ཏ་ག་རེ་ Ph

²⁰³ ལམ་མེ་ཏ་] DPNCHUT ; ལམ་མི་ཏ་ SLPh

²⁰⁴ ལྷ་མི་ནི་] DNHUSLT ; ལྷ་མི་ནི་ PCPh

²⁰⁵ ལམ་མེ་ཏ་] DPNHUSLT ; ལམ་མི་ཏ་ C ; ལམ་མི་ཏ་ Ph

²⁰⁶ ལྷ་ཡུ་ར་ཏེ་] DPNCHSLT ; ལྷ་ཡུར་ཏེ་ U ; ལྷ་ཡུར་དེ་ Ph

²⁰⁷ ག་ལ་] DPCULPh ; ག་སྒྲུ་ NHST

²⁰⁸ གླེ་ག་ལྷ་ཡི་ཀ་རྩེ་ཡེ་] DNUSL ; གླེ་ག་ཡི་ཀ་རྩེ་ཡེ་ PH ; གླེ་ག་ཡང་ཀ་རྩེ་ཡེ་ C ; གླེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་ཀ་རྩེ་ཡེ་ Ph ; གླེ་ག་ལྷ་ཡི་ཀ་རྩེ་ཡེ་ T

²⁰⁹ འདིས་] NHSLPhT ; འདི་ DPCU

²¹⁰ འཛིན་པ་སྒྲུང་བ་] DPNCHUSLT ; འཛིན་བག་སྒྲུང་བ་ Ph

²¹¹ 阿弥陀陀羅尼の一種である。阿弥陀陀羅尼は、甘露あるいは不死を意味するアムリタ (amṛta) の語をくり返すのが特徴であり、一甘露から十甘露まで多様な形態が併存する。「amṛtagate」や「amṛtāyurdade」は他に見ない句であり、拙論 2013 では、仏頂尊勝陀羅尼系の資料で相承される特異な六甘露句の陀羅尼として第IV類に区分した。

²¹² ཞི་རྩེ་ནི་ལ་] DNCHUSLT ; ཞི་རྩེ་ནི་ལ་ PPh

²¹³ པ་སྒྲུ་རྩ་ག་] DNCHUT ; པ་དམ་ར་ག་ P ; པ་སྒྲུ་ར་ག་ SLPh

²¹⁴ སྤྲུལ་པ་] DPNCHUSLT ; སྤྲུལ་བའི་ Ph

ཚད་པ་སྒྲེའི་²¹⁵སྒྲིང་དུ་²¹⁶བཞུགས་པ།དེའི་ལྷགས་²¹⁷བཞིར་འཇིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་བཞི་ལག་ན་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱམས་
པའོ།མེ་རྟོག་དང་བདུག་པ་²¹⁸དང་དྲི་ལག་ན་²¹⁹བཟུང་བའི་²²⁰གནས་གཙང་མའི་ལྗེའི་བྱ་རྣམས་དང་ལྟ་རྣམས་
ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེད་ལག་ན་(T f.193r)གཏུགས་ཐོགས་པ་དང་གཡེན་གྱི་ལྷགས་གཉིས་ན་སྤྱན་རས་
གཟིགས་དང་དྲོ་རྩེ་འཆང་གཉིས་རྩེ་ཡབ་དཀར་པོ་ཕྱག་ན་བསྐྱམས་པ་བྱའོ་²²¹༥

【試訳】 この儀軌は最勝なる仏塔の儀軌です。これからまさに説きましょう。

[仏塔は] 黄金や帝青宝 (indranīra) や銀や紅蓮華宝 (padmarāga) 等の所成であり、多くの宝石で荘厳され、十二指量 (約 23 cm ^{12aṅgula} = vitasti) であり、紅蓮華 (padma) の上に置かれています。その四面に四世間守護 (四天王) がおり手に幢を持っています。華と焼香と名香を手を持つ浄居天子衆と、傘蓋を手執る天衆の主シャクラとがいます。右左両側には観自在・金剛手がおり、二尊は白扺子を手執っています。

དེ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་²²²མཚན་རྟེན་ལ་གཡེན་བསྐྱར་གྱི་²²³སྦྱར་བས་པ་སྒྲེའི་²²⁴འདབ་མ་ལ་བྲི་བར་བྱའོ།དེ་བཞིན་
གཞེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུག་རྟོར་²²⁵རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་བྲིས་ལ།དེའི་²²⁶རིང་བསེལ་²²⁷གྱི་
སྒྲིང་པོ་ཅན་(C f.248v)དུ་བྱས་ལ་དྲི་ཞིམ་པོ་(N f.185r)དང་བསེས་པའི་རུ་(H f.208r)གཏོར་ཞིང་དྲི་ཞིམ་པོའི་(Ph

²¹⁵ པ་སྒྲེའི་ DNHUSL Ph T ; པད་མའི་ P C

²¹⁶ རྒྲིང་དུ་ P ; རྒྲིང་ན་ DNCHUSL Ph T

²¹⁷ ལྷགས་ DPNHUSL Ph T ; ལྷག་ C

²¹⁸ བདུག་པ་ DPNCHUSLT ; གཏུག་པ་ Ph

²¹⁹ དྲི་ལག་ན་ DPNCHUSLT ; དྲི་ལག་པས་ Ph

²²⁰ བཟུང་བའི་ DPNCHUSL Ph ; གཟུང་བའི་ T

²²¹ བྱའོ་ NHSLT ; གཉིས་བྱའོ་ DPCU ; གཉིས་སྤྱ་བྱའོ་ Ph

²²² ཚོགས་ DPNCHUSL Ph ; ཚོག་ T

²²³ གྱི་ DPNCHUSLT ; གྱིས་ Ph

²²⁴ པ་སྒྲེའི་ DNCHUSL Ph T ; པད་མའི་ P

²²⁵ གཞུག་རྟོར་ DPNCHUSL ; གཞུག་གཏོར་ Ph T

²²⁶ རིང་ DPNCHUSLT ; n.e. Ph

²²⁷ བསེལ་ DNCHUSL Ph T ; བྲེལ་ P

f.210v)མེ་རྟག་གིས་²²⁸མཚན་ལ་²²⁹སྟོང་ཕྱག་གཅིག་གི་²³⁰མཚན་པ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ།དཀར་པོའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆེས་
བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་ཞལ་(D f.240r) (U f.240r)ལ་སྦྱང་བར་²³¹གནས་ཤིང་ལེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་སྒོས་ཆེ་
དང་²³²སྒྲེར་བའི་ཡོན་ལྷན་ཏེ་²³³སྟོང་ཕྱག་གཅིག་བསྐྱས་པར་བྱའོ།

【試訳】 このような儀軌によって仏塔を右回りに蓮華 (padma) の花卉を描きなさい。“一切如来の仏頂尊勝”と名づける陀羅尼を記して舍利を内蔵するものとし、妙香を混ぜた水を散じて良い香りの華で供養し、盛大なる千の供養をなして白月八日に斎戒し、一切衆生を利益し寿命と智慧を与えようと〔陀羅尼〕千遍を読誦しなさい。

སྐབ་རེ་རེ་ཞིང་²³⁴བྱས་ན།སྐབ་བྱུག་གིས་ཆེ་ལོ་སྟོང་ཐུབ་པར་འགྱུར་རོ།རྟག་ཏུ་ལོ་གཅིག་ཏུ་²³⁵བྱས་ན།(s
f.200v)ཆེ་ལོ་(L f.194r)འབྲུག་ཐུབ་པར་འགྱུར་རོ།རྟག་ཏུ་བྱས་ན།ཆེ་ལོ་ཟད་པ་²³⁶ཐུབ་ཅིང་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་
དང་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཐུབ་ཅིང་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་བཅས་²³⁷མི་མཉམ་བའི་མཐའ་སྟོད་ཀྱི་གཙུག་རྟོར་
²³⁸མཚན་ཏུ་འགྱུར་རོ།

【試訳】 毎月行うならば六カ月で寿命が千歳となるでしょう。一年間にわたり常に行うならば寿命は十萬歳となるでしょう。常に行うならば無量歳となり、威勢を具えて誰も抗いがたく、天や阿修羅に等しきものなく、天界の最頂まで虚空を行くものとなります。

²²⁸ གིས་] DP NCHUL Ph T; གི་ S

²²⁹ མཚན་ལ་] DPCU Ph; མཚན་པ་ NHSLT

²³⁰ གི་] DP NCHUS Ph T; གིས་ L

²³¹ བསྦྱང་བར་] PNCL Ph T; སྦྱང་བར་ DHUS

²³² སྒོས་ཆེ་དང་] DP NCHUSL Ph; n.e. T

²³³ ལྷན་ཏེ་] DP NCHUSLT; ལྷན་ཏེ་ Ph

²³⁴ ཞིང་] DP NCHUSLT; བཞིན་ Ph

²³⁵ ལོ་གཅིག་ཏུ་] PNCHUSL; གཅིག་ཏུ་ DT; བསྐྱས་བརྗོད་ Ph

²³⁶ ཟད་པ་] DNHUSL Ph; ཟད་པར་ PCT

²³⁷ བཅས་] DCHU; n.e. PN SL Ph T

²³⁸ གཙུག་རྟོར་] DP NCHUSLT; གཙུག་གཞིར་ Ph

§ 9 仏塔の別儀軌と功德（極樂往生）

དེ་ནས་གཞན་ཡང་ཆོག་ནི་རབ་ཏུ་དགེ་བའི་གནས་སུ་ས་སྒངས་ལ་དྲི་ཞིམ་པོས་བསྐྱེས་ལ་མཚན་རྟེན་
²³⁹བྱེད་སྒྲོལ་ཕྱག་གཅིག་ནས་བརྒྱུ་ཏེ་ཇི་མིང་ལྟ་བུ་ལམ་གཅིག་གི་བར་དུ་འོ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་མཚན་རྟེན་དུ་
 གཏོགས་པ་གཞུག་ཏོར་²⁴⁰རྩམ་པར་རྒྱལ་བ་²⁴¹ཡང་དག་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ལ་ཇི་སྐད་གསུངས་བའི་མཚན་
 བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ལ་སྒྲོལ་ཕྱག་གཅིག་ནས་བརྒྱུ་ཏེ་ལམ་བདུན་(P f.224v)ཀྱི་བར་དུ་བཞུག་པར་²⁴²(T
 f.193v)བྱེད་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ཆོ་དང་སྒྲོ་སྟེར་བར་²⁴³བྱེད་བའི་གཟུངས་ཀྱི་²⁴⁴ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་²⁴⁵དགེ་བའི་ཙ་བ་བྱིན་པར་བྱེད་སྒྲོ་སེམས་ཅན་རྩམས་ལ་བཅིང་བ་²⁴⁶དང་བརྟུང་བ་²⁴⁷ལ་
 སོགས་པ་སྤང་བར་བྱེད།

【試訳】 その時に更なる儀軌では、特に良い場所の土を採り、名香と交ぜて仏塔を作ります。〔仏塔の数〕千を限りとし、五あるいは一でもよいのです²⁴⁸。毎日、仏塔に行き、まさに“仏頂尊勝〔陀羅尼〕”を奉納して前述のように盛大に供養すること、千遍を限りとし、あるいは七遍でも読誦しなさい²⁴⁹。毎日、寿命と智慧をもたらす陀羅尼によって、一切衆生に等しく善根を与えなさい。諸衆生を繫縛や殴打等より遠ざけなさい。

²³⁹ མཚན་རྟེན་』 DPCHUS Ph T ; མཚན་རྟེན་ལ་ N L

²⁴⁰ གཞུག་ཏོར་』 DPNCHUS L ; གཞུག་གཏོར་ Ph T

²⁴¹ རྒྱལ་བ་』 DPNCHUS L T ; རྒྱལ་མ་ Ph

²⁴² བཞུག་པར་』 DPNCHUS L T ; བྱག་པར་ Ph

²⁴³ རྟེན་བར་』 DPCHUS Ph ; གཏོར་བར་ N L T

²⁴⁴ བྱེད་བའི་གཟུངས་ཀྱི་』 DPNHUS L T ; བྱས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་ C ; བྱེད་བའི་ Ph

²⁴⁵ ཐུན་མོང་དུ་』 DPNCHUS L T ; ཐུན་མོངས་དུ་ Ph

²⁴⁶ བཅིང་བ་』 DPNCHUS L ; བཅིངས་བ་ Ph

²⁴⁷ བརྟུང་བ་』 DPNHUS L T ; བླང་བ་ C ; བརྟུང་བ་ Ph

²⁴⁸ 直訳すると「千から始めて五あるいは一まである」となるが、文意としては千が最大数、五や一が最小数を示すものと解し、また漢文対応箇所「以香水和泥用作於塔。或一二三四五乃至數滿百」という記述を意識して、本文のごとき意識を暫定的に付した。

²⁴⁹ 直訳すると「千遍から始めて七遍まで読誦しなさい」となるが、前註同様に解し、また漢文対応箇所「作百千種廣大供養。誦此總持七百遍」という記述を勘案して、本文のごとき意識した。

[illegible]

【試訳】 ひと月ごとに倍增の供養を行い、八百遍の念誦を行うならば、〔他は〕自分自身、あるいは自身のごときものとなります。この儀軌によって非時の八つの死は無くなるでしょう。智慧や無病や百歳の寿命を得て、あらゆる生類に愛敬せられ、宿命通を得られます。

གང་གི་ཚེ་འཆི་བའི་དུས་བྱམས་པ་དེའི་²⁵³ཚེ་²⁵⁴སྐུལ་ཤུན་པ་བཞེས་པ་དང་འདྲ་བར་རང་གི་ལུས་བོར་ཉེ་མཛེས་
བའི་²⁵⁵ལུས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་འཁྲུར་རྒྱུ་ཡང་²⁵⁶དེ་ནི་དབྱུལ་བ་དང་དབྱེལ་སོང་གི་
སྐྱེ་གནས་དང་། (L.f.194v)གཤིན་མེད་(C.f.249r)འཇིག་རྟེན་གྱི་ངན་འགོར་སྐྱེ་བར་²⁵⁷མི་འཁྲུར་རྒྱུ་ལོ་ན་པའི་ལུགས་
དབྱུལ་(S.f.201r)བའི་སྐྱུ་ཡང་²⁵⁹ཐོས་བར་མི་འཁྲུར་ན་²⁶⁰འབྲས་བུ་སྐྱེན་བར་²⁶¹ཉྱ་ག་ལ་འཁྲུར་འདི་རྒྱམས་གྱི་
²⁶²གནས་སུ་འགོ་བ་མེད་དོ།

²⁵⁰ བྱ་བུ། D P C U S Ph T ; བཅས་པ་ N H L

²⁵¹ རྩ་བརྩུ་། T ; རྩ་བརྩུ་ D P N C H U S L Ph

²⁵² ㊦ㄈㄨㄤㄣㄥㄢㄟㄩㄚㄞののうち、㊦ㄈ の原語として sva・svayam、㊦ㄈㄨㄤㄣㄥㄢㄟㄩㄚㄞ の原語として ātmavat（自分のごとき、命を有する、自分の所有物等）が想定されるが文意がつかみがたい。漢訳の対応箇所では「発自利他平等之心（自利利他平等の心を發す）」と訳すが、原文は ātmaparāhiṭasamatā といった文脈であろうか。上記の【試訳】では、漢訳を意識して「他者と自分が平等になる」というイメージで暫定的な訳を付した。

²⁵³ བྱས་པ་དེའི་༥ D N H U S L Ph T ; བྱས་པའི་ P C

254 ཆེ་། DPNCHUSL Ph ; ཆེ་ལྟ་ T

²⁵⁵ མཛེས་པའི་]] DP N CH U S L ; དེ་མཛེས་པའི་ Ph ; མཛེས་པའི་ T

²⁵⁶ ཡེན་]] DPNCHUSLT; n.e. Ph

²⁵⁷ ངན་འགོར་སླེབས་༥ USLT; ངན་གོར་སླེབས་ DPNCH; ངན་འགོར་ Ph

²⁵⁸ ལྷ་བའི་སྤྲ་གར་། DPNCHUSLT; ལྷ་བའི་སྤྲ་ག་པར་ Ph

²⁵⁹ ཡང་། DPNCHULT ; རང་ S ; n.e. Ph

²⁶⁰ མི་འགྲུར་ན་། DPNCHUSLT ; མི་འགྲུར་རྩ་ Ph

261 ལྷོན་བར་༥ DPNC HUSLT; ལྷོན་བ་ Ph

262 ॐ.॥ D P N H U S L Ph ; ॐ. C T

བ་²⁷⁰ཕྱག་བརྒྱད་པ་གཡས་པའི་²⁷¹ཞལ་ཞི་བ་གསེར་གྱི་འོད་ཟེར་²⁷²དང་ཟུན་པའོ།གཡོན་པ་ནི་²⁷³མཆེ་བས་མ་
 མཚུ་མནན་པ་མི་བཟད་པ་ཨུ་བྱ་ལ་²⁷⁴ཚུན་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་འོད་དང་ཟུན་པའོ།དབུས་མ་²⁷⁵ནི་སྒྲིག་(Ph
 f.211v)པ་དང་བཅས་ཤིང་དཀར་བའོ།གཡས་པའི་(P f.225r)ཕྱག་གིས་སྟིང་གར་²⁷⁶སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེའོ་²⁷⁷།དེ་བཞིན་
 དུ་བ་སྒྲ་²⁷⁸ལ་གནས་པའི་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་མདའ་དང་མཚན་གྱིན་པའོ་²⁷⁹།གཡོན་²⁸⁰སྒྲིགས་²⁸¹མཚུ་བ་
²⁸²དང་བཅས་པའི་ཞགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཞུ་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་བྲམ་པའོ།ཡང་མགོ་བོར་མཆོད་རྟེན་
 ལ་གནས་པའི་ཨོ་དང་མགིན་པར་²⁸³ཨུཾ་²⁸⁴དང་(L f.195r)སྟིང་གར་²⁸⁵རྩུ་བོ་དཀྱུས་པར་རྩུ་བོ་དཀྱུས་པར་
 རྩུ་འོ་²⁸⁶།རྒྱུང་པ་(S f.201v)གཉིས་ལ་ཨོ་ཨུཾ་²⁸⁷ཡི་གེ་འདི་རྣམས་བཀོད་ལ་ར་ཁྲ་²⁸⁸སྒྲ་དང་²⁸⁹བཅས་པ་འདིའི་
 རང་དུ་རང་གི་མེང་དང་²⁹⁰སྤེལ་བའོ།

-
- 270 གསུམ་པ་། DPNCHSL Ph T ; གསུམ་པ་གསུམ་པ་ U
 271 གཡས་པའི་། DPNCHUSLT ; གཡས་པ་ Ph
 272 འོད་ཟེར་། DPNCHUSLT ; འོད་ཟེར་གྱི་འོད་ Ph
 273 གཡོན་པ་ནི་། DPNCHUSLT ; གཡོན་པའི་ Ph
 274 ཨུ་བྱ་ལ་། DCHUS ; ཨུ་བ་ལ་ PNL Ph T
 275 དབུས་མ་། DPNCHUS Ph T ; དབུས་ན་ L
 276 སྟིང་གར་། DHU ; སྟིང་ཁར་ P NSL Ph T ; སྟིང་གར་ C
 277 དོ་རྩེའོ་། DPNHUSL Ph T ; དོ་རྩེའོ་དང་ C
 278 པ་སྒྲ་། DNHUSLT ; པ་དང་མ་ PC Ph
 279 སྒྲིན་པའོ་། DNHUSL Ph T ; སྒྲིན་ནོ་ PC
 280 གཡོན་། DPNCHUSLT ; གཡོན་དུ་ Ph
 281 སྒྲིགས་། DCHUS Ph ; བསྒྲིགས་ PNL T
 282 མཚུ་བ་། DPNCHUST ; འཚུ་བ་ L Ph
 283 མགིན་པར་། DNCHUSL Ph T ; འགིན་པར་ P
 284 ཨུཾ་། DPNCHUSLT ; ཨ་ Ph
 285 སྟིང་གར་། DPNCHU ; སྟིང་ཁར་ SL Ph T
 286 རྩུ་འོ་། DNCHUL ; རྩུ་འོ་ PS Ph T
 287 ཨུཾ་། DPNHUL Ph T ; ཨ་ CS
 288 ར་ཁྲ་། DNHUSL Ph T ; ར་ཁྲ་ P ; ར་ཁྲ་ C
 289 དང་། DNCHUSL Ph T ; དང་པོ་ P
 290 དང་། DPNCHUSL Ph ; n.e. T

【試訳】 無量寿（＝仏頂尊勝母：Uṣṇīṣavijayā）は千の光明の鬘をともない、蓮華と月の座に奉安され、秋月のような光を具え、あらゆる装飾品によって荘厳され、三面・三眼・八臂です。右面は寂静で金の光明を具えています。左〔面〕は歯で下唇を噛みしめて恐ろしく、青蓮華（utpala）の光明を具えています。中央〔面〕は優美で、白です。右手には胸のあたりに毘首金剛〔を持っています〕。同様に〔他の右手には〕蓮華に住する無量光、矢、施願印〔を持っています〕。左には祈克印〔をしながら〕羂索〔を持ち〕、同様に〔他の左手には〕弓、無畏印、水瓶〔を持っています〕。

また〔仏頂尊勝母の〕頭頂に仏塔に住する om、喉に aḥ、心（胸）に hūṃ、額に traṃ、臍のところに hrī があります。両足に om、aḥ であり、これらの諸字を配して rakṣa、svāhā とともに、その内部に自分の名前を加えます²⁹¹。

དེའི་ལྷགས་གཉིས་ལུ་བ་སྒྲ་²⁹² དང་དྲི་རྩེ་འཆང་གཉིས་རྩེ་ཡབ་དཀར་པོ་བྱག་ན་བསྐྱམས་པ་བྱའོ་²⁹³ ཁྱེད་དུ་
བདུད་ཆེདི་ཆར་གྱི་རྒྱན་²⁹⁴ འབེབས་བཞིན་པའི་གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་བྱ་གཉིས་སོ། ལྷགས་བཞིར་²⁹⁵ ཁྲོ་བོ་མི་
གཡོ་བ་དང་འདྲོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་དབྱུག་པ་ཐོན་པོ་(C f.249v) དང་སྒོ་བས་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་སྒླེང་ལ་གྱི་
དང་ལྷགས་ལྷུ་དང་དབྱུག་པ་དང་དྲི་རྩེ་བསྐྱམས་པའོ། གཡོན་པ་(N f.186v) གདུག་པ་ཅན་འཛིགས་པའི་²⁹⁶ ལྷགས་
²⁹⁷ མཚུབ་²⁹⁸ ཆེད་དུ་²⁹⁹ བྱེད་པའོ།

【試訳】 その〔仏頂尊勝母の〕両側に蓮華手（Ch.観自在）と金剛手の二尊がおり、白払子を手に執ります。上方に甘露の雨を常に降らせる浄居天子の二尊が

²⁹¹ 文意を確定しがたいが、rakṣa と svāhā の間に行者自身の名を加えて、仏頂尊勝母の守護を祈念する意と解した。

²⁹² བ་སྒྲ་ D N C H U S L Ph T ; བ་དྲ་ P

²⁹³ བསྐྱམས་པ་བྱའོ D N C H U S L Ph T ; བསྐྱམས་པའོ P

²⁹⁴ ཆར་གྱི་རྒྱན་ D P N C H U S L T ; ཆར་ Ph

²⁹⁵ བཞིར་ D P N C H U S Ph T ; བཞིན་ L

²⁹⁶ གདུག་པ་ཅན་འཛིགས་པའི D P N C H U S L T ; གདུག་པ་ཅན་ལ་ Ph

²⁹⁷ ལྷགས་ D C H U S L ; ལྷིགས་ P N T ; ལྷིག་ Ph

²⁹⁸ མཚུབ་ D N C H U S L T ; འཚུབ་ P Ph

²⁹⁹ ཆེད་དུ་ D P C H U S L T ; n.e. N ; ཆེད་ Ph

います。四面に忿怒金剛 (Krodhācara) と吒髻王 (Takkirāja) と青杖 (Nīladaṇḍa) と大力 (Mahābala) と呼ばれるものがおり、[各々] 劍、鉤、杖、金剛を執ります。左[手]には暴悪で恐ろしき折克印の相です。

§ 10.2 仏頂尊勝母の成就法 (儀軌と功德)

(H f.209v) དེ་ལྟར་འབད་པས་(T f.194v) རྩོགས་པར་བྱས་ལ་རིང་བསེལ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་སྦྱང་བར་
³⁰⁰གནས་པས་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་སྦྱང་ཕྱག་གཅིག་གིས་མཆོད་པ་བྱས་ལ། འབྲུམ་ཕྱག་(D f.241r) (U f.241r)གཅིག་
 བཟླས་པ་བྱའོ། དེ་ནས་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཟུང་སྒྲིའི་སྤྱིད་བཅུ་ལྔའི་³⁰¹བར་དུ་སྦྱང་སྦྱང་
 བཟླས་པར་བྱའོ། དེ་ནས་ཁྲ་བར་ནམ་³⁰²ལངས་པ་དང་བཅོམ་ཞུན་འདས་མ་ཞལ་མཐོང་བར་འགྱུར་རྟོ། དེ་ནས་
 ཇི་ལྟར་དངོས་གྲུབ་འདོད་པ་སྟེར་རོ་³⁰³།

【試訳】 このように精勤して完成させ、舍利を具えた仏塔に斎戒して住し、盛大に千の供養を行い、[陀羅尼を] 十万遍念誦しなさい。その時に白月一日から受持して、十五日まで千遍ずつ念誦しなさい。それから夜明けを迎えた時に、女尊 (= 仏頂尊勝母) の御顔を見るでしょう。その時に成就是欲するまゝに与えられます。

(Ph f.212r) ཡང་ན་ནི་ཐང་ཀ་³⁰⁴དེ་དྲི་ཞེས་པོ་དང་བསེས་པའི་རྩུས་བྱགས་པའི་³⁰⁵ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པར་
 བཞུགས་སུ་གསོལ་ལ། མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་³⁰⁶ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་བརྒྱད་བརྒྱའི་བཟླས་པ་བྱའོ་³⁰⁷ཡང་ཟླ་བ་རེ་

³⁰⁰ སྦྱང་བར་ DCHUS; བསྦྱང་བར་ PNL Ph T

³⁰¹ བཅུ་ལྔའི་ DN; བས་ལྔའི་ PU; བཅོ་ལྔའི་ CHSLT; བས་ལྔའི་ Ph

³⁰² ནམ་ DPNHUSL Ph T; n.e. C

³⁰³ སྟེར་རོ་ DPNCHUSLT; སྟེར་བས་སོ་ Ph

³⁰⁴ ཐང་ཀ་ DPNCUSL Ph T; ཐང་ཀ་ H

³⁰⁵ རྩུས་བྱགས་པའི་ DNCHUSLT; རྩུས་བྱགས་པའི་ P; སས་བྱགས་པའི་ Ph

³⁰⁶ བྱས་ཏེ་ DPNCHUSLT; བྱས་ལ་ Ph

³⁰⁷ བརྒྱའི་བཟླས་པ་བྱའོ་ DPNCHUSLT; བརྒྱ་བཟླས་པར་བྱའོ་ Ph

རེ་ལ་སྟོང་སྟོང་གི་མཚོད་པ་བྱས་ཤིང་སྟོང་སྟོང་གི་³⁰⁸བསྐྱེད་པ་བྱས་ན།ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་སྟོབས་³⁰⁹དཔག་
 ཏུ་མེད་པས་³¹⁰གཞན་གཞན་པ་དང་།(S f.202r) (L f.195v)ནམ་མཁའ་³¹¹ལ་འགྲོ་བ་³¹²དང་ནད་ཆེན་པོ་མེད་པར་
 བྱེད་དོ།མཇུག་ཅད་ཐམས་ཅད་(P f.225v)ཀྱིས་³¹³ཉི་མ་རེ་རེ་ཁྲི་ཆོག་ས་བཅད་སྟོང་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པའི་དག་ཏུ་³¹⁴འགྱུར་རྒྱུ་ཡང་ན་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ཉ་བྱ་བྱེད་པར་³¹⁵མི་ལུས་ན།དེ་ཡིས་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་དྲི་ཞིམ་པོ་
 དང་³¹⁶བསྐྱེད་པའི་སའི་ཆར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ལ།ཇི་ལྟར་འབྱོར་པའི་མཚོད་པ་བྱས་ལ་སྐྱ་བ་འོང་ངོ་ཅོག་གི་
 ཆོས་བརྒྱད་ལ་བརྒྱད་བརྒྱའི་³¹⁷བསྐྱེད་པ་བྱ་ཁྲི་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་ཅུ་གཅིག་³¹⁸
 (N f.187r)བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་དང་ཆེ་རིང་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་ཕྱན་པ་དང་ནད་མེད་པ་དང་སྦྱིད་པ་ (H f.210r)
 དང་ལོ་བརྒྱ་འཛིན་པ་དང་སྦྱེ་བ་དྲན་པར་འགྱུར་རྒྱུ་ཡང་ན་རང་གིས་མ་ལུས་ན།དེའི་ཆེ་རང་དང་འདྲ་བས་བྱས་
 (T f.195r)ན་ཆེ་རིང་བ་དང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།

【試訳】 あるいは、そのタンカ（仏画）を、妙香を混ぜた水で濡らした一面に
 奉安して盛大に供養し、毎月八百遍 [陀羅尼] を念誦しなさい。また毎月千回ず
 つ供養し、千遍ずつ念誦するならば、無量の寿命と無量の力によって他を征圧
 し、虚空を進み、大病がなくなります。一切衆生は毎日、千の偈頌を受持できる
 不顛倒の言葉を得られます。あるいは同様にできない者は自らの家で、妙香と交
 ぜた地面に [タンカを] 奉安して相応しく供養し、来る全ての月の八日に八百遍
 念誦しつづけ、毎日三時に二十一遍読誦するならば、智慧と長寿と般若を具え、
 無病と安楽と百歳の寿命と宿命通とを得られます。あるいは（念誦等が）自らで

³⁰⁸ བྱས་ཤིང་སྟོང་སྟོང་གི་ DPNC HUSLT ; བྱ་ཁྲི་སྟོང་སྟོང་ Ph

³⁰⁹ སྟོབས་ DPNC HUSL Ph ; ན་སྟོབས་ T

³¹⁰ མེད་པས་ DPNC HUSLT ; མེད་པ་དང་ Ph

³¹¹ ནམ་མཁའ་ DPCHUSL Ph T ; མཁའ་ NH

³¹² འགྲོ་བ་ DPNC HUS Ph T ; འགྲོ་བ་མེད་པ་ L

³¹³ ཀྱིས་ DPNC HUSLT ; n.e. Ph

³¹⁴ མོག་པའི་དག་ཏུ་ DPNC HUSLT ; མོགས་པའི་དག་ཏུ་ Ph

³¹⁵ བྱེད་པར་ DPNC HUSLT ; བྱེད་པ་ Ph

³¹⁶ དྲི་ཞིམ་པོ་དང་ DPNC HUSLT ; དྲི་ཞིམ་པོས་ Ph

³¹⁷ བརྒྱའི་ DPNC HUSLT ; བརྒྱ་ Ph

³¹⁸ ཅུ་གཅིག་ DPCHUSL ; ཅུ་ཅིག་ N ; n.e. Ph ; བཅུ་གཅིག་ T

きないならば、〔他者が〕彼の寿命を自身のごとく修せば、長寿と智慧とを得られます」。

§ 11.1 護摩法と功德 (長寿と智慧)

དེ་ནས་གཞན་ཡང་སྦྱོན་ཐོག་³¹⁹གི་ཆོག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་³²⁰ལ་སན་པའི་ཕྱིར་(Cf.250r)ཉེ་བར་བཤད་པར་
བྱ་³²¹སྟེ་ཁྱ་གང་གི་ཆད་ཀྱི་³²²ཐབ་ཁུང་³²³རྒྱམ་པོ་དྭོ་རྩེ་བཅས་བས་བརྒྱན་པ་ཙུ་རྩ་³²⁴(Ph f.212v)ན་དཀར་པོ་འམ་ས་
དཀར་གྱིས་བྱགས་ལ་³²⁵མེ་ཏྲག་དཀར་པོ་བྲག་སྟེ་ལོགས་བཞིར་ཁྱུ་མར་གྱི་མར་མེ་བཞི་བཞག་ལ།བདུག་སྒྲོས་
ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ལ།ཕྱོགས་བཞིར་མཆོད་ཉིད་དང་ཕྱན་པའི་བུམ་བ་རབ་ཏུ་མཛེས་པ་གོས་
དཀར་པོས་³²⁶གཡོགས་ལ་ཡལ་གས་³²⁷ཁ་བརྒྱན་པ་³²⁸བཞི་³²⁹གཞག་པར་³³⁰བྱའོ།འོ་མ་ཅན་གྱི་ཡམ་³³¹ཤིང་ལ་མེ་
སྐར་ལ་མེ་མྱ་བྲག་ག་ལ་³³²དགང་རྒྱགས་³³³གསུམ་ཕྱིན་ལ་བསང་གཏོར་³³⁴བྱས་ཏེ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ལོ་³³⁵༥

【試訳】 それから〔世尊は〕更なる護摩の儀軌を、一切衆生を利益するために告げられた。「一肘量（約 46 cm ^{hasta = 24angula}）の炉穴は円形で、金剛鬘で荘厳し、白

³¹⁹ སྦྱོན་ཐོག་] DPNCHUSLT ; སྦྱོན་ཐོག་ Ph

³²⁰ ཐམས་ཅད་] DPNCHUSLT ; ཐམས་ Ph

³²¹ བྱ་] DPNCHUSLT ; བྱས་ Ph

³²² ཀྱི་] DPNCHSPhT ; ཀྱི་ U ; ཀྱིས་ L

³²³ ཐབ་ཁུང་] DPNCHUSL Ph ; ཐབ་ཁུང་ T

³²⁴ ཙུ་རྩ་] DHU ; ཙན་དན་ PNC SL Ph T

³²⁵ བྱགས་ལ་] DPNCHUSLT ; བྱག་ལ་ Ph

³²⁶ དཀར་པོས་] DPNCHUS Ph ; དཀར་པོ་ L T

³²⁷ གཡོགས་ལ་ཡལ་གས་] DPNCHUSL Ph ; གཡོགས་པ་ལ་གས་ T

³²⁸ ཁ་བརྒྱན་པ་] DPCHUS ; རྒྱན་པ་ NLT ; བརྒྱན་ལ་ Ph

³²⁹ བཞི་] DNCHUSLT ; ཞིག་ P ; n.e. Ph

³³⁰ གཞག་པར་] DPNCHUS ; བཞག་པར་ L Ph T

³³¹ ཡམ་] DNCHUSL Ph T ; n.e. P

³³² མེ་མྱ་བྲག་ག་] DPNCHUSLT ; མེ་བྲག་ག་མྱ་ Ph

³³³ དགང་རྒྱགས་] DNCHUSL ; དགང་རྒྱགས་ P ; དགང་ལུངས་ Ph ; དགང་རྒྱག་ T

³³⁴ བསང་གཏོར་] DNCHUSLT ; གསང་གཏོར་ P Ph

漢訳は「火天真言加持」であり、གསང་གཏོར་の可能性も高い。

³³⁵ གསོལ་ལོ་] DPNCHUSL Ph ; གསོལ་ T

檀あるいは白土で塗って白い花を散じ、四面に四つの蘇油の灯明を安置し、焼香等によって供養し、四面に浄められた水瓶を特に妙なる白布で覆い、枝で口を装飾した四瓶を安置しなさい。乳木を焼火して火天（Agni）を勧請し、供物で満ちた杓子三杯を与え、水を灌いで発遣します。

དེ་ནས་³³⁶ (D f.241v) ཆོ་དབག་ཏུ་³³⁷ (S f.202v) མེད་ (U.241v) ང་གསལ་པོར་ཐབ་ཁུང་གི་དབུས་སུ་བསམས་ལགའུག་
 ཏྲར་³³⁶ རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བཟླས་ཤིང་དགང་ལྷགས་³³⁷ གསུམ་དབུལ་ལོ་ཡང་ན། (L f.196r) ཨྱ་ཨྱེ་ཏ་³³⁸ ཨྱ་ཡུར་ད་
 རྟེ་³³⁹ སྒྲ་ཞེས་བྱ་བས་³⁴⁰ ཆོ་དང་ཁྱོ་ཙྰ་བ་དང་བཅས་པས་བརྒྱད་བརྒྱ་དུས་གསུམ་དུ་བྱིན་ཐེག་³⁴¹ ཐའོ་གཞུག་
 ཏྲར་³⁴² རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་³⁴³ ལན་བདུན་དུ་³⁴⁴ བཟླས་པ་བྱས་ན། ཆོ་³⁴⁵ (N f.187v) རིང་བ་དང་³⁴⁵ ཁྱོ་ཙྰ་བ་དང་བྱིད་པ་
 དང་ནད་མེད་པར་འགྱུར་རོ།

【試訳】 それから無量寿（＝仏頂尊勝母）を明らかに炉穴の中央に観想して、“仏頂尊勝 [陀羅尼]”を念誦しつつけ、供物で満ちた杓子三杯を与えます。あるいは Oṃ amṛtāyurdatte svāhā. という寿命と智慧を具えたもの（真言）によって八百遍、三時に護摩をなしなさい。“仏頂尊勝 [陀羅尼]”を七遍念誦するならば、長寿と智慧と安楽と無病とを得られます。

ཡང་ན་ཟླ་བ་རེ་རེ་དཀར་པོའི་ཕྱགས་ཀྱི་ཆེས་ (H f.210v) བརྒྱད་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་
 ཆོ་ལྷོང་ཐུབ་པར་འདོད་པས་བྱིན་ཐེག་³⁴⁶ བྱས་ན། མཆོག་གི་³⁴⁷ ཆོ་རིང་བ་དང་ཁྱོ་ཙྰ་བ་བྱིན་པར་བྱེད་དོ། ལེམས་

³³⁶ གཞུག་ཏྲར་། DPNCHUSLT; གཞུག་གཏྲར་ Ph

³³⁷ ལྷགས་། DPNCHSL Ph T; ལྷགས་ U

³³⁸ ཨྱ་ཨྱེ་ཏ་། DPNCHUSLT; ཨྱ་ཨྱེ་ཏ་ Ph

³³⁹ ཨྱ་ཡུར་ད་རྟེ་། DU; ཨྱ་ཡུར་ད་རྟེ་ P; ཨྱ་ཡུར་ད་ NHSLT; ཨྱ་ཡུར་ད་རྟེ་ C; ཨྱ་ཡུར་ད་རྟེ་ Ph

³⁴⁰ ཞེས་བྱ་བས་། DNCHUSL Ph T; ཞེས་བྱ་བ་ P

³⁴¹ བྱིན་ཐེག་། DHUST; བྱིན་བཞེག་ PNCL Ph

³⁴² གཞུག་ཏྲར་། DPNCHUSLT; གཞུག་གཏྲར་ Ph

³⁴³ རྒྱལ་བ་། DNHUSL Ph; རྒྱལ་བ་ལ་ PC; རྒྱལ་བའི་ T

³⁴⁴ ལན་བདུན་དུ་། DPNCHUSL; ལན་བདུན་ Ph; ལན་བདུན་དུ་ T

³⁴⁵ ཆོ་རིང་བ་དང་། DPNCHUSLT; n.e. Ph

³⁴⁶ བྱིན་ཐེག་། DNHUSL; བྱིན་བཞེག་ PC Ph T

³⁴⁷ གི་། DPNHUSL Ph T; གིས་ C

ཅད་ནམས་ལ་སྒྲུབ་པར་མི་(P f.226r)བྱའོ་ཆོ་ག་འདིས་³⁴⁸རང་གི་ལུས་ནད་ཀྱིས་གོས་པར་³⁴⁹མི་འགྱུར་ཞིང་ལོ་
བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་འཆོ་བ་དང་དག་ལས་ནམ་པར་(Ph f.213r)རྒྱལ་བ་དང་སྒོ་རྩ་བར་དང་³⁵⁰དབྱངས་སྒྲན་པར་འགྱུར་
རྒྱུ་གལ་ཏེ་(T f.195v)རང་གིས་མ་རྩུས་ན།དེའི་ཆོ་རང་དང་འདྲ་བས་ན་³⁵¹ཞི་བ་³⁵²ཆེན་པོར་འགྱུར་རྒྱུ་།

【試訳】 あるいは毎月の白月八日に盛大に供養を行い、寿命が千歳になることを欲して三時に護摩を行うならば、最良の長寿と智慧とが与えられます。諸衆生に非難されることはありません。この儀軌によって自らの身体が病気に冒されることはなくなり、百五十歳の寿命となり、怨敵に普く打ち勝ち、智慧者や妙音者となります。もし「護摩を」自らできないならば、「[他者が] 彼の寿命を自身のごとく修せば、大寂静を得られます。

§ 11.2 護摩法の更なる功德

དེ་ནས་གཞན་ཡང་སྐབ་པར་³⁵³འདོད་ན་³⁵⁴གཞུག་ཏེ་³⁵⁵གྱི་རྒྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཆོ་དང་སྒོ་རྩ་བ་དང་བཅས་པས་
³⁵⁶འབྱམས་ཕྱག་གཅིག་བྱིན་ཐེག་³⁵⁷བྱས་ཏེ་དང་པོ་(C f.250v)དང་³⁵⁸མཐར་སྟོང་སྟོང་³⁵⁹གིས་³⁶⁰མཆོད་བ་བྱས་ལ་

³⁴⁸ འདིས་] DPNHUSLT ; འདི་ C ; འདི་ཡིས་ Ph

³⁴⁹ གོས་པར་] DPNCHUSLT ; བཏུབ་པར་ Ph

³⁵⁰ དང་] Ph ; འགྱུར་རྩ་ DPNCHUSLT

³⁵¹ འདྲ་བས་ན་] DPNCHUL ; འདྲ་བས་བྱས་ན་ S Ph T

³⁵² ཞི་བ་] DPNCHUSLT ; ཞི་བར་ Ph

³⁵³ སྐབ་པར་] DNCHUSLT ; སྐབ་པར་ P ; བསྐབ་པར་ Ph

³⁵⁴ འདོད་ན་] DPNCHUSLT ; འདོད་པས་ Ph

³⁵⁵ གཞུག་ཏེ་] DPNCHUSLT ; གཞུག་གཏོར་ Ph

³⁵⁶ སྒོ་རྩ་བ་དང་བཅས་པས་] DPNCHUSLT ; སྒོ་དང་བཅས་པ་ Ph

³⁵⁷ བྱིན་ཐེག་] DNHUSLT ; བྱིན་བཞེག་ PC Ph

³⁵⁸ དང་] DPNCHUSL Ph ; n.e. T

³⁵⁹ སྟོང་སྟོང་] DPNCHUSL Ph ; སྟོང་ T

³⁶⁰ གིས་] DU ; གི་ P NCHSL Ph T

ཡང་³⁶¹འབྱམ་ཕྱག་གཅིག་³⁶²རྒྱལ་པ་བྱས་ན། ཆོ་ལོ་འབྱམ་ཕྱག་གཅིག་ཐུབ་པར་འགྱུར་རྒྱུ་བྱས་ན། ཐུབ་བོ།

【試訳】 その時に更なる成就を欲するならば、“仏頂の大王”という寿命と智慧を具えたもの（真言）によって十万回護摩を行い、最初と最後に千回ずつ供養し、更に十万遍念誦するならば、寿命は十万歳となります。百万遍ならば、百万歳となります。

དེ་ལྟར་འདིའི་ཆོ་གཤི་³⁶³རིམ་པས་ཆོ་ལོ་³⁶⁴དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་དང་དཔའ་བ་³⁶⁵དང་དབྱ་ལས་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་དཔའ་འདོད་ན། འབྱམ་ཕྱག་གཅིག་སྤྱིན་སྤྲེག་³⁶⁷བྱས་ན་དཔལ་ཆེན་པོ་³⁶⁸ཐོབ་(Sf.203r)པར་འགྱུར་རྒྱུ་པོ་འདོད་ན། བ་³⁶⁹འབྱམ་ཕྱག་གཅིག་སྤྱིན་སྤྲེག་³⁷⁰བྱས་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་³⁷¹ཐོབ་པར་འགྱུར་རྒྱུ་པོ་འདོད་ན། འབྱུར་རྒྱུ་བྱས་ན་འཁོར་ལོས་བརྒྱུར་བ་³⁷²ཐོབ་པར་འགྱུར་རྒྱུ་པོ་

【試訳】 このような儀軌次第によって寿命は無量歳となり、虚空を進み、勤勇となり怨敵に打ち勝ちます。富貴を欲して十万回護摩を行うならば、莫大な富貴を得られます。王位を欲して蓮華で十万回護摩を行うならば、偉大な王となります。百万回ならば、転輪聖王（cakravartin）となります。

§ 12 劍等の成就法

³⁶¹ ཡང་། DPCUSPh ; n.e. NHLT

³⁶² གཅིག་། DPNCHUSLT ; གཅིག་གི་ Ph

³⁶³ འདིའི་ཆོ་གཤི་། DPNCHUSL ; དེའི་ཆོ་གཤི་ Ph ; འདིའི་ཆོ་གཤི་དེའི་ T

³⁶⁴ ཆོ་ལོ་། PNCHUSLPh ; ཆོ་ལ་ D ; ཆོ་ལོ་མ་ T

³⁶⁵ དཔའ་བ་དང་། PNHUSLT ; དཔའ་དང་ D ; དཔའ་བྱ་དང་ C ; དཔའ་བ་ལས་ Ph

³⁶⁶ འབྱམ་། DPNCHUSLT ; དཔལ་འབྱམ་འབྱམ་ Ph

³⁶⁷ སྤྱིན་སྤྲེག་། DPNHUSLT ; སྤྱིན་སྤྲེག་ C ; སྤྱིན་བསྤྲེགས་ Ph

³⁶⁸ ཐོབ་པར་། DPNCHUSLT ; འཐོབ་པར་ Ph

³⁶⁹ བ་³⁶⁹རྒྱ་། DNHUSLPhT ; བ་ད་མ་ PC

³⁷⁰ སྤྱིན་སྤྲེག་། DPNHUSLT ; སྤྱིན་སྤྲེག་ C Ph

³⁷¹ ཐོབ་པར་། DPNCHUSLT ; འཐོབ་པར་ Ph

³⁷² བརྒྱུར་བ་། PNHLPhT ; བརྒྱུར་བ་ DCUS

(N f.188r) (L f.196v) ཡང་ན་རལ་གྱི་ལ་སྐྱེས་པ་བླ་པ་ལ་³⁷³ འདྲོད་ན་རིང་བཟེལ་དང་བཅས་པའི་མཚན་རྟེན་
 གྱི་མདུན་དུ་ཐང་སྐྱེ་བཟུམ་ལ་³⁷⁴ རྟོང་(H f.211r)གིས་³⁷⁵ མཚན་པ་ཆེན་པོས་མཚན་ལ།བསྐྱེས་པ་འབྱུང་³⁷⁶ བྱས་
 ལ།ཡན་ན་³⁷⁷ ལྷགས་ཐའི་རང་བཞིན་གྱི་³⁷⁸ རལ་གྱི་ལ་བསྐྱེས་པ་འབྱུང་བྱས་ཏེ།ལག་པ་གཡས་པར་བཅངས་ན་
³⁷⁹ ཡིད་ཀྱིས་འགོ་(Ph f.213v)བ་དང་³⁸⁰ (D f.242r) (U.242r) འདྲོད་པའི་གཟུགས་འཛིན་པ་དང་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་
 གཞན་གཞན་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པ་པོར་གྱུར་³⁸¹ རས་ལྷན་པ་ཆེན་པོའི་མཚན་
³⁸² ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འབྱུར་རྟོག་ཏུ་རྟེན་རྟེན་དང་འཁོལ་ལོ་དང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྐྱེས་པ་ཡང་³⁸³ བླ་པ་ལ་
 བྱེད།

【試訳】 あるいは剣等の成就を欲するならば、舍利を具えた仏塔の前面にタン
 カ（仏画）を広げ、盛大に千の供養を行って十万遍念誦し、あるいは五鉄所成の
 剣を十万遍念誦して右手に執るならば、意のままに進み、望む姿となり、大力と
 なって他を征圧し、一切衆生を一度に導く者となり、大利益の最勝、無量寿とな
 ります。このように金剛、輪、三股叉等も成就すべきです。

§ 13 仏頂尊勝陀羅尼の念誦と功德（長寿と極樂往生）

³⁷³ བླ་པ་ལ་ DPNCHUSLT ; བླ་པ་ལ་ Ph

³⁷⁴ བཟུམ་ལ་ DPNCHUSL Ph ; བསྐྱེས་ལ་ T

³⁷⁵ གིས་ DU ; གི PNCCHSL Ph T

³⁷⁶ འབྱུང་ DPNCHUSLT ; ཡང་འབྱུང་ Ph

³⁷⁷ ཡན་ན་ DNHUSLT ; ཡན་ PCPh

³⁷⁸ གྱི་ DPCUS Ph T ; བྱིས་ NHL

³⁷⁹ བཅངས་ན་ DPNCHUSLT ; བཅངས་ནས་ Ph

³⁸⁰ དང་ DNHUSL Ph T ; འམ་ PC

³⁸¹ པོར་གྱུར་ DPNCHUS Ph T ; པོར་གྱུར་ L

³⁸² མཚན་ DPNCHUSLT ; མཚན་ཏུ་ Ph

³⁸³ ཡང་ DPNCHUL Ph T ; འང་ S

དེ་ལྟར་ལན་ཡོན་³⁸⁴ དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གཟུངས་ཆེན་མོ་³⁸⁵ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་³⁸⁶སྒྲིང་པོར་གྱུར་
 བ་³⁸⁷མཚོག་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་(T f.196r)པའི་དེ་མི་ལྟར་སྐྱར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལས་³⁸⁸གྲུབ་པར་བྱེད་
 འོ།གང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྟོར་³⁸⁹རྣམ་པར་(P f.226v)རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་
³⁹⁰འདི་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་ལན་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་ཙམ་གཅིག་³⁹¹བརྒྱས་པ་བྱ་³⁹²ཞིང་མཚོན་རྟེན་ཆེན་པོ་བྱས་
 ཉི་ཡང་དག་པར་བཅངས་ལ་³⁹³གཞན་ལ་ཡང་³⁹⁴ཆེར་གསལ་བར་བྱས་ན།དེ་སྦྱད་པ་³⁹⁵འཐོབ་ཅིང་སྟོབས་དང་
 རུན་པ་དང་ནད་མེད་པ་དང་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་དང་སྒོ་རྩ་བ་དང་སྦྱི་བ་དྲན་པར་འགྱུར་འོ།གང་(C f.251r)གི་ཆོ་
 འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་³⁹⁶དེའི་ཆོ་(S f.203v)སྒྲལ་ཤུན་པ་བརྩེས་པ་(N f.188v)དང་འདྲ་བར་རང་གི་ལུས་བོར་
 ཉི་³⁹⁷ཁད་བ་ཅན་(H f.211v)ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་འོ།དེ་ལྟམ་བའི་སྒྲ་རྣ་ལྟག་ཏུ་³⁹⁸ཡང་
³⁹⁹ཐོས་པར་མི་འགྱུར་ན།འབས་བྱ་སྒྲིན་པར་སྟ་ཡང་⁴⁰⁰ག་ལ་འགྱུར་གང་དང་གང་དུ་སྦྱེས་པ་དེ་དང་དེ་རུ་⁴⁰¹
 (L f.197r)སྦྱི་བ་དྲན་པར་འགྱུར་འོ།

384 ལན་ཡོན་། DPNCHUSLT ; ཆེ་ Ph

385 ཆེན་མོ་། DPNCHUSLT ; ཆེན་ Ph

386 ཀྱི་། DPNCHUSLT ; ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ Ph

387 གྱུར་བ་། DPNCHUSLT ; གྱུར་བས་ Ph

388 ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་སྐྱར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལས་། DPNCHUSLT ; ཇི་ལྟར་སྐྱར་བ་དེ་ལྟར་ Ph ; ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་སྐྱར་བ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་ལས་
T

389 གཙུག་རྟོར་། DPNCHUSLT ; གཙུག་གཙོར་ Ph

390 གཟུངས་། DPNCHUSLT Ph ; གཟུགས་ T

391 ཙམ་གཅིག་། DPUS ; n.e. NCHL Ph T

392 བརྒྱས་པ་བྱ་། DPNCHUSLT ; བརྒྱ Ph

393 བཅངས་ལ་། DPNCHUSLT ; བཅངས་ན་ Ph

394 གཞན་ལ་ཡང་། DPNCHU ; གཞན་ལ་འང་ S ; གཞན་ཡང་རྒྱ་ L Ph T

395 དེ་སྦྱད་པ་། DPNCHUSLT ; སྦྱད་པ་ Ph

396 བྱེད་པ་། DNHUSLT ; བྱེད་པ་ PC Ph ; བྱེད་པའི་ T

397 ཉི་། DNCHUSLT ; ཉི་ P ; དེ་ Ph

398 ལྟག་ཏུ་། DHUSLT ; ལྟག་ཏུ་ PNC Ph

399 ཡང་། DPNCHUL Ph T ; འང་ S

400 ཡང་། DPCUPh ; n.e. NHLT ; འང་ S

401 དེ་རུ་། DPNCUSLT ; དེར་ H Ph

【試訳】 このような“無量の利益の大陀羅尼母”は一切如来の心髄であって、最も得難いものであり、これを修習するほどに完成させなさい。この“一切如来の仏頂尊勝”と名づける陀羅尼を毎日三時に二十一遍念誦し、大きな仏塔を造ってよく受持し、他に広く説示する彼の者は安樂を得て、力を具え、無病や百歳となり、智慧や宿命通を得られます。命終を迎えた彼のものの命は、蛇が脱皮するように自分の身体を捨てて極樂世界に生まれるでしょう。地獄の声を耳穴に再び聞くことがなければ、どうして〔地獄の〕果が熟することがあるのでしょうか。いかなる処に生まれても、それらの処で宿命通を得られます」。

§ 14 流通分

བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་(Ph f.214r)བཀའ་སྩལ་པ་དང་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་པའི་འཁོར་དེ་དག་
དང་ཕྱ་དང་མི་དང་ཕྱ་མ་ཡིན་དང་བྱི་ཟས་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡིད་རངས་ཏེ་⁴⁰²བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་
གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ་⁴⁰³॥

【試訳】 世尊は以上のように告げられ、彼の一切の大衆、天・人・阿修羅・乾闥婆を含む世間は歓喜し、世尊による話を大いに讃嘆した。

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏྲར་⁴⁰⁴ནུམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་
རྫོགས་སོ་⁴⁰⁵॥

『一切如来の仏頂尊勝と名づける陀羅尼ならびに儀軌』を終わる。

⁴⁰² ཡིད་རངས་ཏེ་॥ P Ph ; ཡི་རངས་ཏེ་ DNC US LT ; ཡི་རང་སྟེ་ H

⁴⁰³ བསྟོད་དོ་॥ DN CH US L Ph T ; བསྟོད་ P

⁴⁰⁴ གཙུག་ཏྲར་॥ DP N CH US LT ; གཙུག་གཏྲར་ Ph

⁴⁰⁵ རྫོགས་སོ་॥ DN H US LT ; རྫོགས་སྟེ་ PC Ph

〈キーワード〉『仏頂尊勝陀羅尼』, チベット訳, 校合テキスト, 無量寿如来, 観自在菩薩